

ruh ve madde

Metapsişik Tetkikler ve İlmî
Araştırmalar Derneği Neşir
Organıdır

Cilt: 14, Sayı: 162 Temmuz 1973

Cemiyet adına Sahip ve
Mes'ul Müdürlük
Ergün Arıkdal

★

Hazırlayanlar :

Prof. Dr. Muammer Bilge
Dr. Gültekin Caymaz
Psikolog Erol Mutlu
Selman Gerçeksever
Atilla Ustav
Muzaffer Suar
Berrin Gerçek
Sadıye Korates
Güven Erer
Enver Ölçerhan
Mehmet Sancar
Yorgo Karaca

İdarehane ve Cemiyet binası:
Taksim, Sıraselviler, Billürcü
Çıkmazı Sümbül Apt. No. 14/1
(Otel Santral Sokağı)

★

Haberleşme, Abone ve
Havale adresi :
RUH ve MADDE

P. K. 1157 - İstanbul

Tel: 45 39 82 (saat 19.00 dan sonra)

Dizgi - Baskı - Kapak
T A Ş Matbaası

Cilt: Çınar Mücellihanesi

Abone ücreti : Yıllık 36 lira

Kapak : Sevgi, tabiat konusudur.
Onsuz tekâmül olmaz.

Sevgili Okuyucular,

Sayın Prof. A. Songar'ın Hilton Otel'inde verdiği konferansın tam metnini sunuyoruz. Bu şekilde, sizlere verdiğimiz sözlerden birini daha yerine getirmenin sevincini duymuş olduk. Prof. A. Songar, zamanımızın materyalist bilim çevrelerine, gene bilimin ve hür düşüncenin inançlı sesıyla, açık ve seçik bir cevap veriyor. Muhakkak ki, kendileri gerçek vazifelerine hazırlanmaktadırlar. Zamanı ve yeri gelince bunun böyle olduğu hepimizce anlaşılacaktır.

Bunun ilk kanıtı, bu konferansı Ruh ve Madde Dergisi'nden ayrı basım olarak hazırlanmasıdır. Böylece bilim çevrelerine takdim edilecektir.

Bazı okurlarımız, kendi durumları icabı haklı olarak, Ruh ve Madde'deki yazıların çok çeşitli, bazan bir biriyle ilgisi yokmuş gibi, yayımlandıklarından şikâyetçi olmaktadır. Haksız değiller, fakat her müstakil konunun, daha yüksek bir manzardan bakılınca, birbiriyle derin bağlar içinde olduğu görülecektir. Spiritüalizm Evrensel'dir. İnsana ve Evrene ait her mesele spiritüalizmin çerçevesi içindedir.

Kişiyi, tabiatı ve evreni sentez halinde, bir nev'i «birleşik varlıklar alanı» olarak açıklamak amacıyla binlerce seneden beri çaba harcayan ve bunda da başarı sağlayan SİRİTÜALİZM = RUHÇULUK dünya insanlığının Evrene karşı ifa ettiği en büyük ödevin ismidir.

İnsanlık tarihi ruh ile maddenin zıtlaştırılması sıralarında değil, aksine âhenkleştirilmesi sırasında gelişmeler kaydetmiş, tekâmül sağlamıştır. Bunun zıttım isbatlayabilecek kimse henüz çıkmadı.

Metapsişik Tetkikler Derneği de bu ruh ve madde âhenkleştirmesinde kendine düşen mütevazî ödevi yerine getirmekten başka amaç gütmemektedir.

Solâm ve Sevgiler.

E. ARIKDAL

İlk Kanunların Açıklaması

Spiritüel gerçekle-
rin insanlığa aktarı-
lması çabalarını
tarihlemeye kal-
kışsak, bütün insanlık tarihi-
nini, yeniden ve bambaşka
bir görüşle, yeniden yaz-
mamız gerekir. Bütün bun-
ların tekrar ele alınması
insanlığın dünyasal tekâ-
mül aşamalarını tetkik et-
mek demektir. Bu aşama-
ların birbirini doğurarak
bugünkü duruma kadar gel-
miş olduğumuzu söyleyebi-
liriz.

Uygarlık tarihi, daha
doğrusu insanlık tarihi, Âl
Yücel'in dediği gibi, Tan-
rı'yı aramanın öyküsüdür.
Bu aramanın temel salkı
ise, insan denen karmaşık
varlığın, ruh ve beden iki-
lemesini, devamlı ve tutar-
lı olarak idrak edmemesi-
dir. Ruhun, öz varlığını
teşkil ettiğini anladıkça
manevi tekâmülü hızla ge-
leşmiş; buna karşılık, ken-
dini bedenden ibaret gör-
dükçe nefsanî geriliği ço-
ğalmış. Bu düalitenin ar-
kasındaki gerçek yaşayan
ruhun (bedenlenmiş ruhun:
can'ın), dünyasal şuur hall
içinde, ebediyete sahip bir
varlık olduğunu ve tekâ-
mül için mücadele ettiğini
bilmesidir. Kendinin, ruh
ve beden'in kestiği mekân
olduğunu anlaması ve bun-
lara ait kanunları izlemesi

asıl amaçtır.

Kendilerini hangi isim al-
tında sunarlarsa sunsunlar,
psişizm adına yapılan her
araştırmanın amacı, ruh
ve madde düalitesini bir
kere daha ortaya çıkar-
maktan ibarettir. Yer, zam-
an ve metod farkları a-
macı değiştirmez. Etiket
değiştirmenin ve bu etiketi
savunmanın anlamı yoktur.
Yeni kelimeler, deyimler
insanın daima **farklı olma**,
farklı görünme, bir bakıma
nefsanîyetinin uyrugu olma
iştihasından ileri geliyor gi-
bidir.

Geçen yazımızda Spiritik
çalışmalarda karşılaştığı-
mız kanunlardan söz et-
miştik, fakat bunların a-
çıklanmasını yapmamıştık.
Bu kanunlar uzun çalışma-
lar, tecrübeler ve istatistik-
ler sonucu elde edilmiştir.

**KANUN I — Aynı med-
yomla yapılan her tecrübe
aynı hadisenin meydana
gelmesine sebep olur.**

Örnek olarak, « yazıcı
medyomları » ele alalım.
Haftada iki tecrübe yapsın-
lar, düzenli olarak. Bir sene
süreyle bu tecrübelerle de-
vam edelim. Her «celsede»
medyoma yabancı düşünce
ifadeleri olan tebliğler alın-
sın.

Örneğin medyom şiir ya-

zacak; oysa kendisi hiç bir
zaman şairlik yapmamış-
tır. Ya da astronomiden söz
edecektir, fakat arasıra ge-
celeri yıldızları seyretmek-
ten başka gökbilimle iliştiği
yoktur. Bazan da hiç bilme-
diği bir dilde yazabilir.

Otomatik yazısı, kendi-
nin olmayan bilgileri yan-
sıtır, ortaya koyar. Bunu
istediği zaman yapabilir; o
halde aynı medyomla ya-
pılan her tecrübe aynı ha-
diselerin meydana gelme-
sine sebep olur. Bu kanu-
nun iki kanıtı (delili) var-
dır:

**Kanıt I — Her sezgi
medyomu, mutad davranışa
sahip bedensiz varlığın is-
teğine bağlı olan tesir alıcı
bir sülje (uyruk) durumun-
dadır.**

Eğer, bir sene zarfında,
medyomumuzdan, aynı ha-
diseyi yapmasını, örneğin
bir şiir mısraını yazmasını,
istersek, hiç zahmet çekme-
den bunu yerine getirir ve
şiirin belli biçim ve vezni-
ne göre kaynağın değişip
değişmediğini, ya da «gö-
rünmeyen muhatabın» aynı
olup olmadığını; m u t a d
davranışa göre hareket edip
etmediğini veya muhatabın
değiştiğini bilmemiz müm-
kündür.

Celseyi yöneten kişi ister
bulunsun, ister bulunmasın.

sujevi başka bir kente götürülm. Gene görülecektir ki aynı medyum vasıtasıyla alınan sonuçlar ötekileriyle özdeş olacaktır. Bu durum bize ikinci kanıtı getirir.

Kanıt II — Zaman ve yer şartları ne olursa olsun, aynı bir tebliğ (aynı medyum vasıtasıyla alınabilir.

Bunun açıklaması, yukarıda önceden yapıldı.

KANUN II — Aynı kategorideki hadiseler, tecrübe edilen medyum ne olursa olsun, özdeş durumdadırlar.

Bu kanunu açıklamak maksadıyla kollektif iki dizi tecrübe yapmak gerekir. İki ya da daha çok medyum alalım ve iki gruba ayıralım. Birinci grup medyumlar «sezgi medyumları», ikinciler de «görücü» medyumlar olsun.

Hepsi aynı konuyu işlesinler. Sezgiler ile görücüler birbirlerine sorular sorsunlar. Meselâ, gelecek hakkında ya da geri varlıklara dair bir problem olsun. Bir tek düşünce kaynağından, yani belirli bir bedensiz varlıktan, cevabın yazdırılmasını isteyelim.

Memyomlardan her biri bu cevabı yazacaktır. Sonunda neticeleri bir araya getirelim. O zaman görürüz ki, esasta, bu cevaplar özdeş durumdadırlar. Konu aynı tarzda ele alınmıştır. Değişik olan, kullanılan kelimeler ve tariflerdir. Biri «kollektif ruhlar» derken, öteki «grup ruhları» diyecektir. Anlam

aynıdır.

Bu tecrübe başka biçimde de yapılabilir. Kentin birinde bir soru sorulur ve cevabı alınır. Rehber Varlıkla beraber yapılır bu işlem. Birkaç zaman sonra, başka bir kentte, Rehberden, başka bir medyum kanalıyla aynı cevabı vermesi istenir. Bu kent ve medyum değiştirme işlemine bir kaç kere daha devam edilir, fakat Rehber ruh hep aynıdır. Cevaplar, devamlı olarak. mühürlü bir zarfda saklanır. Elde edilen sonuçlara gelince: memnuniyet verici olacaktır. Görücü medyumlar da aynı kimse için aynı aura'ları görürler.

Bu kanunun iki kanıtı da şöyledir:

Kanıt I — Aynı bir tebliğ, süje (uyruk - medyum) ne olursa olsun, alınabilir.

Kanıt II — Her görücü medyum, isteğe bağlı olarak, insan gövdesinden dışarı çıkan aynı ışıklı hadiseleri idrake elverişlidir.

Buradaki ışıklı olayların, beden dışına taşan biyomanyetik alanların gerçekliği, çeşitli şartlar altında yapılan deneylerle saptanmıştır.

Marsilya Psikik Araştırmalar Derneği'nin Şeref Başkanı Bn. Colette Turet'nin bu alanda çok başarılı ve uzun yıllar süren tecrübeleri vardır. Kendisi aynı hastayı, üç ayrı görücü medyoma teşhis ettiriyor. Görücülerin önüne beyaz bir ekran konmuştur. Her medyomdan aldığı sonuçları karşılaştırdığında onların

özdeş olduklarını tesbit ediyor. Şüphesiz bu tip çalışmaları sürdürmek herkesin harcı değildir. Uzun ve sabırlı çalışma gerekir.

KANUN III — Hadiseler zaman ve yer şartlarına göre değişmezler.

Bu kanun da psikik incelemelerin bir sonucudur. Zira, medyumsal hadiselerin şekli ve mahiyeti, zaman ve yer şartları ne olursa olsun, değişmezler. Medyumlar geçen yüzyılda olduğu gibi, bu yüzyılda da, kendilerinden önceki medyumlar gibi, örneğin, otomatik yazıyla tebliğler almaktadırlar. Dünyanın her yerinde bu böyledir. İnsanlar eskiden beri durugörü yeteneğine sahiptirler ve insan gövdesinden, başından yayılan biyomanyetik ışınları görebiliyorlardı.

Bu son kanundan çıkan iki kanıtı dikkat etmemiz faydalı olur. Yorumlanmalarına fazlasıyla gerek yoktur.

Kanıt I — Alman tebliğat ve onları alan medyum ne olursa olsun, bu tebliğat bedensiz bir varlığa ait düşüncelerin varlığını beyan ve tasdik eder.

Kanıt II — Bedensiz varlıklar aynı tekâmül derecesinde değildirler. Belli bir safhaya geçenlerin, tekâmül ortamları ile tekâmül durumları birbirlerine çok benzemektedir.

Bütün ruhsal çalışmaların amacı, insanı bir hiçlik karanlığından kurtarmak için ruh ve onun sonsuz süreli varlığını isbatlamak değil midir ?

DİGERKÂMLIĞI BİRAZ YANLIŞ ANLIYORUZ

0

Suat TAHSUĞ

İçinde yaşadığımız bugünün dünyasında, anlaşmazlıkların had safhada ilerlediğini inkâr etmek büyük bir aptallık olur. İşte görünüşte talebe hareketleri ve sosyal nizamın koruyucusu rolündeki hükümetler arasındaki ihtilâflar, işte Vietnamda görünüşte sağ-sol mücadelesi halindeki ihtilâf, işte Amerika'daki siyah ve beyaz insanlar arasındaki ihtilâflar...

Biz bu çatışmaları, asırlardan beri alıştığımız kısır bir mantık telâkkisi ile değerlendirmeye çalıştıkça bu çatışmalar daha da artacak ve bütün bütün berbat bir duruma gelecektir. Zira, bizim görünüşte mantığımız bir his mantığıdır; Aristo'dan bize miras kalmıştır. Herkes bilir ki mantıki neticeler çıkarmak için en önemli husus, hareket noktalarıdır; temel kaziyelerdir; bir mânada aksiyomlaşmış kıymet hükümleridir.

Hâl böyle olunca birbirine zıt kıymet hükümlerinden hareket eden tarafların aynı neticelere varmaları elbette ki düşünülemez...

O halde ihtilâflarımızı nasıl halledeceğiz? Harp; ihtilâl; politik baskılar ve polis rejimleri ile mi Yoksa sonu gelmez konferanslar, müzakerelerle mi? Yoksa, çok alıştığımız: «Birbirinizi seviniz, sayın kimse'nin burnunu kanatmayınız, sulh iyi şeydir, tanrı böyle buyurdu, sonra ebedî hayatınızı kaybetmeyiniz ha...» vaazları ile mi?

Bu güne kadar bunlardan bir netice çıkmamıştır. Çünkü yukarıda saydığım her şey çatışma, şekli ne olursa olsun bir fikir ihtilâfidir ama, tatbik tarzı bir kör dövdür. Dini ve hatta spirit vaazlar dahi, bütün hakikâtin kendi tarafında ol-

duğu ve karşı taraftaki «zavallı cahiller» in bir türlü akıl erdiremedikleri tarzında bir ön yargı taşıdığı için küçük görülen o «zavallı cahiller» tarafından pek tutulmamaktadır.

O halde ne yapacağız?

Önce objektif olmaya çalışmamız gerekmektedir. Fakat elbette bu eğitim lakırdı bir dua tekerlemesi (mantra?) gibi kabul edilmeyecektir. Haklı olmak gayretlerimizi bir tarafa bırakarak, ilişkimiz olan nasıl? hangi pozisyonda olduğumuzu bilmemiz gerekmektedir.

Bunu öğrenebilmemiz için de geçmiş olduğumuz yüzyıllardaki insanlık macerasına apaçık gözlerimizin önündedir.

Bir misal vermek isterim. (Avrupa olarak konuşuyorum) Gemici atalarımız yelkenlileri ile açık denizlere gittiler ve uzak memleketler, bir takım adalar ve bizlere benzemeyen halklar keşfettiler. Bunların hepsi cahil, barbarı. Neden? Şekilleri, lisansları, giyimleri bize benzememesi bir tarafa, bizim inançlarımızdan bihaber diler; yani açıkcası hristiyan değillerdi. Bizim gibi harp etme güç ve imkânından mahrumdular. Esasen, bize haklı olduğumuzu isbat eden en kuvvetli delil bizim eller karşısındaki askeri muvaffakiyetlerimiz oldu.

Bizi harekete geçiren sebeplerimiz ne idi? Önce Para. Para temin edebilmemiz için dünyaya yayılan gelişmiş bir ticaretimiz olmak icab ediyordu. Bunu temin etmeye çalıştık ve ettik; fakat bununla da yetinmeyerek; bu zavallı cahilleri medenileştirmeye çalıştık. Nasıl mı? Kendi kıymetlerimizi onlara empoze ederek. Lisans-

mızı ve İmanımızı, Onları elimizden geldiği kadar Hıristiyanlaştırmaya çalıştık.

İsa'nın hikâyesi onlara kendileri ile hiç bir ilgisi olmayan bir masal gibi geldi. Bunu kendileri için faydalı hâle getiren halklar da, gerek İsa'yı, gerek «azizleri» i kendi ilâhları yerine koydular. İsbatı Antillerde ve Brezilya halklarındaki putperestleştirilmiş Hıristiyanlık tatbikatıdır.

Askerî güçle koruduğumuz sosyal nizam, birikip çoğalmakta olan servetimiz, bizim yerden göğe kadar haklı olduğumuza bizi çok, çok İnandırdı.

İşin en enteresan tarafı, kendi çocuklarımızı da o «vahşiler» gibi gördük. Ve onları da tıpkı öbürleri gibi yetiştirdik. Çocuklarımızda doğal diyebileceğimiz, anlayışlarımıza aykırı gelen davranışları, hep o vahşi ve bürüt tabiatın ileri gelir saydık; şeytani ve yenilmesi gereken bir takım «kötü öğilimler» addettik.

Ara sıra, başa çıkmadığımız «müthiş çocuklarımız» çıkmadı değil: Oscar Wilde gibi, Lord Byron gibi, daha birçokları... Onları da önce, şu veya bu yönde mahkûm edip reddettikten sonra, bir mânada akıl erdiremediğimiz bir durum olan «dâhilik» ve «san'atkarlık» sıfatlarını ekleyerek, bir mânada onların deli olduğunu kabul ederek, rahat ettik.

Ama, bu (Andersen'in masalındaki gibi) «Çirkin ördek yavruları» gittikçe çoğaldılar, gittikçe tehlikelileşmeğe başladılar. Sosyal hareketler düzenleyen bu tehlikeli çocuklar, icabında ihtilâller çıkarak yeni düzenlenmelere de gittiler...

Biz nesiller boyunca kendi çocuklarımızı niçin suçluyorduk? Önce onların para sarf etmeleri ve para hakkında telâkkileri bizim hoşumuza gitmiyordu; sonra onların aşk hayati da bizim alıştığımız şekillere uymuyordu.

Daha doğrusu, bizim de malâl olduğumuz ve gizlediğimiz, utandığımız davranışları onların açıktan açığa yapabilmeleleri ve doğru bir şey olarak müdafaaya kalkışmalarını hazm edemiyorduk. Bu, fikrî ve siyasî, dîni inançlar için de böyle idi. Kendi menfaat münasbetlerimizi ve bütün hayatımızı bağladığımız düzenin yıkıl-

masından korkuyor ve kendimizi yeni bir düzen kuracak kadar genç ve güçlü bulamıyorduk; biz de kendimize göre haklıydık...

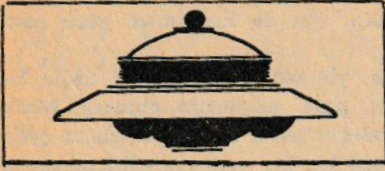
Ama, yukarda söylediğimiz usule baş vurursak, yani «objektif» olursak, bizim, ya da onların haklı olduğunu isbata çalışmamız bizi hiç bir neticeye götürmeyecektir.

Objektif vakıa şudur ki, eskiden tek tük görünen, genel anlayışlara aykırı fertler, yeni doğanlarımız vasıtasıyla yıldırım sür'ati ile çoğalmaktadırlar. Bizim ilk yapacağımız şey, kendi anlayışlarımız ile bunların davranışları arasındaki farkı müşahede ederek buna üzülme, veya koruyucu bazı zorlu tedbirlere başvurmak, ya da onlara vaaz etmek değildir. Önce onları anlamak, dinlemek, ihtiyaçlarının ne olduğunu görmeye çalışmak, e'zimden gelirse, onlara yardımcı olmak, aksi halde, onların kendi problemlerini kendilerinin halletmesine bırakmak ve neticeyi uzaktan kontrol etmektir.

Zaten, bu gidikle, istesek de, istemesek de böyle olacağına benzer. Ancak burada, İncil'deki bir hikâyeyi hatırlatmak isterim; asırlardır biz bunu yanlış anladık...

«Yaralı bir adam vardı; yanından bir kâhin, daha başka dini bütün birisi gelip geçtiler: hiç bir şey yapmadılar. Ancak bir Samiriyeli. Yahudilere göre bir dinsiz, onun yaralarını tedavi etti. Ve İsa sorar: Bu kişilerden hangisi Tanrının emirlerini daha iyi tutmuş sayılır?»

Bizim aldandığımız nokta şurada: Biz bu hikâyeyi, ikibin yıl evvel, Filistin'de yaşamış olan bir yahudi hikâyesi olarak düşünürüz da, kendimizi Samiriyeli'den çok daha o dini bütün yobazlara benzetmeye çalıştığımızı unutuyoruz. Belki bizler için gerçek diğergâmlık (charité) fakirlere para pul yardımı etmekten. bu güne kadar öğrendiklerimizi zorla başkalarına öğretmeye çalışmaktan ibaret değildir de. kafalarımızda tasadüğümüz boş yükleri atarak anlamaya çalışmaktır; zaten İsa da «çocuklar gibi olmadan Rabbin melekûtuna giremeyeceksiniz» diyordu.

Uçan Daireyle Bir Gezinti

Güney Afrika'da bir uçan daireye bindiğini ve fezada doluşturılığını söyleyen yegâne kadın Elizabeth Klarer'dir. Anlattığına göre, birçok defalar bu bayanın çiftliklerinin civarında gördüğü uçan daireye zaman zaman yaklaşmış, pilot olan kocası Phillips ile birlikte uçarken aynı uçan daireyi beraberce takibetmişler, en sonunda bir gün bu uçan daire ile fezada bir gezinti yapmak bahtiyarlığına ulaşanlar arasına girmiştir.

Cynthia HİND'den
S. GERÇEKSEVER

O sabah Elizabeth 7'de evden çıkmış ve her zaman uçan daireyi gördüğü çiftlik yakınındaki tepeye gitmişti. Söylediğine göre oraya ulaştığı zaman uçan daireyi bekler vaziyette buldu. Uzay aracının önünde bir uzaylı duruyordu. Hiç çekinmeden araca doğru yürümeye devam etti. Uzaylının boyu takriben 6 feet, 4 inch (1.86 m) kadardı. Elizabeth adama yaklaşınca genç olmadığını anlamıştı fakat kaç yaşlarında olabileceğini kestirememişti. Saçları beyaz ve normalden uzun olup, yüzü derin hatlarla çizilmiş, gözleri gri idi. Naylondan pek farkı olmayan tek parçalı bir elbisesi vardı. Bu elbise gün ışığında krem rengi ise de akşama doğru gümüş renkli görülmüyordu. Bu elbise, ayakları da dahil bütün vücuduna sıkıca oturuyordu. Baş ve elleri açıktaydı.

Elizabeth, uçan dairenin içine doğru adamı takibetti. İçeri girdikleri kapı otomatik olarak hemen arkalarından kapandı.

O anda Elizabeth arkasına döndüğünde kapıya benzer hiçbir iz yoktu duvarda. O sırada biraz paniğe kapıldıysa da sonradan oradakilerin dost insanlar olduklarını hissetti. Bu hissi telepatik olarak almıştı. Bir dakika sonra, ayaklarının altında homurtulu bir titreşim hissettiği zaman uçan dairenin (astronefin) havalandığını anlamıştı.

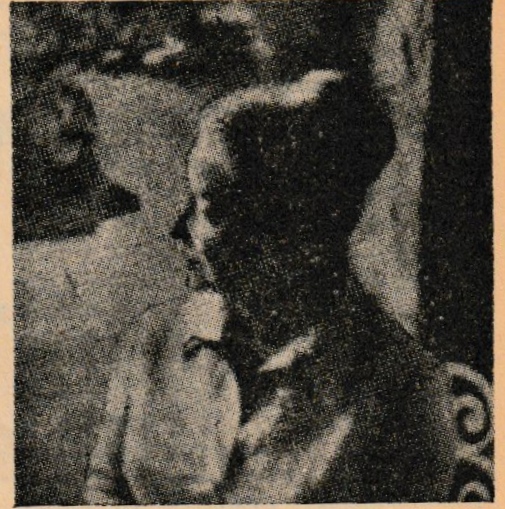
Aracın içinde ilk defa kontrol kısmında çalışan bir adam daha görmüştü. Bunun da boyu aşağı yukarı birincisi kadardı. Fakat bu daha kuvvetli ve esmer görünüyor. Elizabeth'in kendi anlatışına göre, adam kendisine tebessüm ettiği zaman ağzında inci gibi beyaz dişler görünmüştü. Bu ikincisi de yaşlı bir intiba bırakıyordu.

Elizabeth'in anlattığına göre astronefin içi dairesel olup duvarda üçlü pencere delikleri vardı. Kendisi dünyadaki metal çeşitlerini iyi bilen bir insan olmasına

reğmen uçan dairenin (astronef) iç kısmının ne çeşit bir metalden yapılmış olduğunu tam olarak tarif edememiştir. Uzay aracının döşemesini yumuşak hissetmişti. İçinde buldukları ana kabinin ortasında kocaman bir dairesel mercek yer almış, bunu iki yanında yarı dairesel mercekler bulunuyordu. Dışarıyı seyretmek üzere pencereleere doğru ilerlerken adam ortadaki merceği işaret ederek altlarından geçmekte olan manzaranın büyütülmüş resmini gösterdi. O sırada dünyadan 1000 mil yüksekte olduklarını söyledi. Bu merceğe baktığı zaman, bu kadar mesafeden, yer üstündeki evleri, bodrumlarına kadar görabiliyorlardı.

Uçan dairenin (astronef) bundan başka iki odası daha vardı. Elizabeth'in ifadesine göre bunların her ikisi de yarım daire şeklindeydi: Birisi banyo, diğeri mutfak. Ana-gemiye gelinceye kadar yolculuğu bu şekilde anlatır. Uzaylı, astronefin yakıt ikmali yapmasına lüzum olmadığını zira büyüklerden biri olduğunu izah etmişti. Fakat küçük astronotların (uçan daire) bu amaçla sıklık ana-gemiye dönmek zorunda olduklarını söyledi. İçinde buldukları astronef ana gemiye bir tünel ile bağlandıktan sonra, muazzam ana geminin içinde, dış görünüşleri yanındakilere benzeyen birçok insan gördü. Elizabeth kendisine, uzay gemisinin «elektriksel serab» in gösterildiğini söylemektedir. Bu, televizyon imajı gibi birşey olup, renk ve seslerle bütün odayı doldurmuştu. Bu insanların geldikleri planetin resimlerini de duvarlarda görmüştü. Kendisine gösterdikleri bütün bu resimler müzik ve renklerden meydana geliyordu. Resimlerde görünen insanların konuşmaları bile işitiliyordu. Elizabeth'in soruları üzerine herşeyin elektronik olarak beslendiğini ve enerji kaynaklarının ışık olduğunu söylemişlerdi.

Görünüşe göre bu insanlar vejetaryen idi. Çünkü Elizabeth'e sebze, meyva ve yulaf unundan yapılmış pastadan başka birşey ikram etmemişlerdi. Kendi ifadesine göre yedikleri doyurucu ve canlandırıcıydı.

Yiyecek - içecek için kullandıkları kabakacak, o zamana kadar Elizabeth'in hiç görmediği, ışık kırmayan kristalden yapılmıştı.

Bu gemilerle uzayda uzun seyahatler yapıyorlar fakat zaman anlayışlarına bir türlü aklım ermedi.» diyor Elizabeth. Sıratleri sınırsızdı ve kolaylıkla bir güneş sisteminden diğerine geçebiliyorlardı. Bununla birlikte galaksiler arası seyahati henüz başaramamışlardı.

Elizabeth'e böyle bir yolculuk için niçin kendisinin seçildiğini sordum. Ve uçan daireler niçin gözden uzak bölgelere iniyorlardı? Elizabeth'de bu hususu merak etmiş ve uzaylılara sorduğunda aldığı cevap şöyle idi: «Dünyamızın % 90'ı hâlâ bilmediği ve anlamadığı şeylerden korkmaktadır. Times Alanına indigimizi farzedin. Kimbilir nasıl bir panik ve kaos ile karşılaşırız. Hatta bazıları bize ateş bile edeceklerdir. İşte bu sebepten dünyanın ıssız noktalarına iniyor ve belirli insanlarla görüşüyoruz.»

Elizabeth, söylediğine göre, o günü ve geceyi fezada geçirmişti. Bütün başından geçenleri «Beyond the Light Barrier» isimli kitabında anlatır. Bu kitap yakında çıkacaktır. (Fate, Ağustos 1969)

Dünyadaki Parapsikoloji Araştırmaları

(ve bir psikiyatr göziyle bu
araştırmaların düşündükleri)

Prof. Dr. AYHAN SONGAR (*)

İnsanların «ruh», «ruhi hadiseler», «beden - ruh münâsabetleri» gibi konulara dikkati ilk «düşünen insan» ile başlamıştır desek herhalde yanlış olmayız. İlk insan sayılan yaratıklar bile, birdenbire yanındaki sevgilisi, yakını veya dostunun, hemcinsinin bir değişikliğe uğradığını, artık etkisi gibi hareket etmediğini, ses çıkarmadığını, bir müddet sonra da kokuşup dağıldığını farkedince bunun esrarını aramaya başlamış olmalı. Böylece beden-ruh ikilisi, bedeni idare eden ve onu bırakınca ölüme sebep olan, bedenden ayrı bir ruh'un mevcudiyeti inancı meydana gelmiş olur.

Bugün dahi birçok düşünenlerin ve araştırmacıların içine düştükleri bir mefhumlar karışıklığı ve tenakus, daha ilk çağlarda dikkati çekmektedir. Ruh, sinir sisteminin, dolayısıyla beden'in bir fonksiyonu mudur veya ruh bedene hakim bir *primum movens*, bir «muharrik âmîl» midir? Kısacası, ruh sebep midir, netice midir? Bedenden ayrı bir ruh fikrini kabul etmeyip ruhi faaliyetleri tamamen bir fonksiyon, bir epifenomen olarak görmek isteyenler ruh ile safra arasında bir teşbih yaparlar, «Nasıl karaciğer safra ifraz ediyorsa, beyin de ruh ifraz eder» diyerek meseleyi beyin maddesinde başlatıp onda bitirirler. Ancak, bedenden ayrı bir ruh kabul edenlerin dahi birçoğu «ruh» u sinir sistemi yanında tali bir hadise gibi görüp bir «ruh hastalığı» ndan söz etmektedirler. Bizim psikiyatri kliniklerinde meşgûl olduğumuz, bir fonksiyon olan ruh'un hastalanması mıdır, yoksa bizzat ana muharrik, *primum movens* olan ruh'un hastalan-

ması bahis konusu mudur? Alabildiğine spekülasyona müsait olan bu suale cevap aramaya çalışmadan önce tarihe ve günümüzdeki birtakım inanış ve araştırmalara göz atmak yerinde olur zannedirim.

Galenus ve Eflâtun zamanında bedende imal edilen, fakat bedenden ayrı bir ruh'a inanılıyordu. Hazım kanalından giren gıdaların vena portae yoluyla karaciğere geçmesi neticesi burada «ruh» imal edilmekte idi. Bu ruh bütün venalarla vücudu dolaşarak çeşitli bölgeleri besler, bir kısmı ise sağ ve sol kalpler arasındaki bölgeyi, septum'u aşarak sağ kalpten sol kalbe geçer, burada akciğerlerden gelen materal ile karışmak suretiyle bu tabii ruh'dan hayatî ruh meydana gelirdi. Tabii ruh'un arterler, kırmızı kan damarları içinde dolaştığı ve vücudu ısıtmak gibi vital hizmetleri ifa ettiği kabul ediliyordu.

İşte bu vital ruhun bir kısmı beyin kaledesine geçiyor, rete mirabile (mucizevi ağ) adı verilen damar şebekesinde bir çeşit distillation'a, damıtılmaya tabi tutuluyor, kafa kaledesinin deliklerinden gelen hava ile karıştıktan sonra «psşik pneuma» halinde beyin boşluklarında (ventriculus'larda) muhafaza ediliyordu. Kafatası açıldığı zaman müşahade edilen beyindeki nabız gibi atma halli de beyin, kafatasının müteaddit delikleri havli kaledesinden havayı çekebilmek için yaptığı aktif

(Lütfen çeviriniz)

(*) İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Psikiyatri Kürsü Profesörü.

pompa hareketleri olarak tefsir ve telâkki edilmişti. Beyin boşluklarındaki, ventriculus'lardaki bu psîşik pneuma çevre sinirleri yoluyla duyu organlarına ve kaslara gönderilmekte ve bu suretle gerek hissi ve gerekse hareket fonksiyonları ifa edilmekte idi.

İskenderiye tababeti Galen'in görüşlerine ilâveten beyin boşluklarını, ventriküllerini önden arkaya doğru üç kısma ayırmıştır. Bu üç boşluklu beyin ruhun mabedi olarak telâkki ediliyor ve birincisine «vestibulum», ikincisine «consistorium», üçüncüsüne ise «apotheca» adı veriliyordu. İntibaları toplayan, duyu fonksiyonları ile ilgili önbeyin birinci boşluğa, icra organı, motor fonksiyonları ifa eden arka beyin ise üçüncü boşluğa tekabül ediyordu.

Gregor Reich, 1504 senesinde yaptığı bir diagramla gene üç ventrikül göstermiş, ön ventrikülün ön kısmına koku, işitme, tad alma gibi duyuları, arka kısmına ise hayâl kurma diyebileceğimiz «phantasia» ve «imagination» melekelerini yerleştirmişti. Ön ventrikülü orta ventriküle bağlayan bir kısım vardır ve orta ventrikülde de düşünce, muhakeme yer almıştır. Arka ventrikül ise bir «hafıza deposu» halindedir.

19. yüzyılın başlarında, 1805 de, Viyanalı Franz Joseph Gall'in müşahedeleri ile başlayıp, 1901-1907 seneleri arasında büyük nörofizyolog Sherrington'un «uyarılabilen beyin maddesi» ni keşfetmesi ile «ruhi fonksiyonlar» beyin boşluklarından kurtulup bizzat beyin maddesine oturtulmuş, böylelikle beyin de bir pompa, bir torba veya balon olmaktan kurtulmuştur.

Görülüyor ki, tâ Eflâtun devrinden ve İskenderiye tababetinden günümüze kadar gelen bir akım «soma» (beden) 'nin bir fonksiyonu olan tali bir «psyche» (ruh) üzerinde durmuş ve müsabet ilimlerin, biyoloji ve psikoloji'nin normları içine giren, dolayısıyla «normal» sayılan birtakım fenomenleri inceliyegelmiştir.

Fakat, bu inceleme ve araştırmalar, insanların bazen bir çeşit sezgi, intuition veya hissetme ile, bazen de «anlaşılmaz olaylar» tarzında bizzat müşahade ederek

gördüğü birtakım fenomenleri izah etmekten uzak kalmış, hattâ «paranormal» adını taktığı bu fenomenlere dokunmaktan dahi çekinmiş, çoğu zaman onları yok farzetmiştir. Ne çare ki hadiseler, gerçekler inatçıdır ve arkamız dönmekle yok olmazlar; aksine, kendilerini zorla kabul ettirirler. Bütün ilim adamlarına rağmen insanlar gene de en sevdikleri bir kimsenin bir anda ellerini dahi sürmekten çekincekleri bir «ocset» haline gelmesine neyin sebep olduğunu, ondan neyin eksildiğini sormaktan geri durmamışlardır. Şurada veya burada bir kimse içine doğan bir şeyin sonradan gerçekleştiğini, bir başkasının ne düşündüğünü veya ne yaptığını hissediverdiğini görmüş, bunun sebebini, mekanizmasını düşünmüş, ancak, devirlerinin «ilim adamlarının» arkasını döndükleri bu hadiseler asırlar boyu birtakım sihirbazların elinde halkı istismar vasıtası olarak kalmıştır.

Paranormal fenomenlere dair ilk akıl ve ilmi izah'a insanlığın görüp göreceği en yüksek zekâ'da, büyük İslâm Peygamberi Hazreti Muhammed'de rastlıyoruz. Ebu Cehil eline bir miktar ufak taş alır, avucunu kapatarak, «Peygambersen avucunda ne kadar taş var bil» diye sorar. Aldığı, asırlar sonra değerinden hiçbir şey kaybetmeyen cevap: «Evvêlâ sen kendin say, ben de bileyim»... Ve ilâve eder: «Bu bir ilimdir, bu ilmi bilen herkes de bunu bilir»... İstenen ve izah edilmek arzu buyurulan şey şu idi: Birisi bir hadiseyi veya cevabı bilirse bu bilgi onun zihninden başkasına aktarılabilir. Bu, telepatî'nin bugün, materyalist veya ruha inanan bütün çevrelerce kabul edilen bir izah şeklidir.

İslâm âlemi büyük mistiklerin menkıbeleri ile doludur. Buna karşılık enkiziyonun karanlığından ve zulmünden kurtulmaya çalışan batı dünyasında Rönesans ile birlikte bu konunun önemli temsilcileri kavuştuğunu görüyoruz. Meselâ İtalya'da Campanella, başka insanların fikirlerini hava vastasıyla idrâk eden süjelerden bahsetmektedir. Occult'isme (gizli ilimler) adı altında toplanan ve halâ sihirbazların inhisarında olan paranormal fenomenler 15

asırda Mesmer'in kurduğu magnétisme animale okulu ile derli toplu bir hal almış, o zamana kadar dinî ve mistik yollarla, çok defa kendiliğinden zuhur eden fenomenler ilk defa tecrübi olarak elde edilir ve incelenir olmuştur. Böylece Mesmer ve arkadaşları ve uyur-gezerliğin kâşifi Puységur parapsikolojinin temellerini atmışlardır. Manyetizmanın ilim çevrelerine kabul ettirilmesi için yapılan çeşitli mücadelelerle hemen hemen bir asır bir zaman geçmiş ve nihayet İskoç hekimî Braid'in uykuyu manyetizörlerden farklı bir yolla elde ederek hipnotizmayı keşfetmesi, bu metodu ilim çevrelerine de kabul ettirmeye yol açmıştır.

19. asrın ortalarında Amerika'dan Avrupa'ya yeni bir akım sırayet eder: İspirizma. New York'da, Hydesville'de, çocuk deneyecek yaşta iki genç kız, Fox hemşireler bu akımın yaratıcısı oldular. Dönen masalar, celseler esnasında beliren derbelerle ruhların konuşması, birçok medyumluk iddiaları 19. yüzyılı hayli meşgul etmişti. Nihayet 1882'de İngiltere'de bu mevzu üzerinde çalışmak gayesiyle «Society for Psychological Research» (SPR) isimli bir cemiyet kuruldu. Bu cemiyetin kuruluşu parapsikoloji için bir dönüm noktası oldu. Devrin birçok tanınmış ilim adamı bu cemiyetle ilgilendi. Hattâ büyük psikolog Bergson, bir süre SPR'ye başkanlık bile yapmıştır. Bir taraftan hipnoz ilim çevrelerince kabule mazhar olur ve Charcot, Bernheim, Babinski gibi büyük hekimler hipnozu bir metod olarak kullanmaya başlarken, hipnoz zemininde tezahür eden clairvoyance, telepati gibi tezahürler pek ihtiyatla karşılanıyor, hattâ pozitivizm ve materyalizm baskısı altında red dahi ediliyordu. Psikoloji bu ilk gelişime devrelerinde paranormal fenomenlere tamamen arkasını döndü. Hele Freud psikanalizi hipnozu da sahneden uzaklaştırınca parapsikoloji konularına karşı ilim adamlarının dikkati büsbütün yok oldu.

Duke Üniversitesi profesörlerinden Rhine'in istatistik metodlarını geliştirerek paranormal hadiseleri normal, yani medyum diye şöhret yapmamış kimseler üze-

rinde incelemesinden sonra yeni bir çıkış açıldı. Bugün dünyanın dört tarafında gerçek üniversiteler, gerekse üniversite dışında inanılır, itimad edilir, ilmi haysiyeti olan kişilerin kurduğu topluluklar, araştırma cemiyetleri parapsikoloji ile yakından meşgul olmaktadır. Birçok üniversitelerde parapsikoloji konularında doktora tezleri kabul ve teşvik edilmektedir.

Parapsikoloji bu gelişmeler içinde iken kendisine karşı ortaya atılan birçok ciddi kritiklere de cevap vermek durumunda idi. Bunları şöyle toplayabiliriz:

1) Parapsikolojik fenomenler diğer ilmi fenomenlerle aynı sınıfa sokulamadıkları gibi, bilinen tabiat kanunlarının esaslarına uygun olarak izah da edilemezler; hattâ bu kanunlar paranormal fenomenlerin mevcudiyeti iddialarını dahi nakzederler.

Bu itiraz bütün hadiselerin, vakıaların tanındığı, tekmil tabiat kanunlarının bilindiği noktadan hareket etmekle esasen sakattır. Fizik kanunlarının mahiyetlerini tanırsak, onlara isnad edilen «değişmezlik» den çok uzak olduklarını hemen görürüz. Aslında bu kanunlar müşahede edilen bazı vakıalardan çıkarılan neticelerin teşmillinden ibarettirler ve bu görüşle, birer istatistik sonuç olmaktan ileri gidemezler. Bu çeşit genellemelerin matematik kanunlarında dahi her zaman geçerli olmadığını, bir hududa kadar cari olan bir kanuniyetin o noktadan itibaren ortadan kalktığını şu mîsalle gösterebiliriz: Matematikte kendisinden başka bir sayıya tam olarak bölünemeyen sayılara «asal sayı» dendiği malumdur. Bir milyara kadar olan bütün asal sayılar bilindiği halde daima asal sayı veren bir formül bulma gayretleri bugüne kadar neticesiz kalmıştır. $(N^2 - n \pm 41 = \text{asal sayı})$ formülü 1 den 40'a kadar bütün sayılar için doğru netice vermiştir. (n) yerine 1'den 40'a kadar herhangi bir sayıyı koyarsak çıkacak olan sonuç kendinden başka hiçbir sayıya bölünemez. Ancak $(n = 41)$ olduğunda artık asal sayı çıkmamaktadır. $(n^2 - 79n \pm 1601 = \text{asal sayı})$ formülü ise $(n = 79)$ a kadar ge-

(Lütfen çeviriniz)

çerlidir, Görülüyor ki pozitif ilimlerde «tektan tüme gidış» yeni «genelleştirme» metodu ile kesin neticelere varılamamaktadır.

Belirsizlik prensibi ile bu kanunların karşısına dikilmiş olan Heisenberg, «öyle bir noktaya varmış bulunuyoruz ki, hakikat bir duman halinde kayboluyor; madde parmaklarımızın arasında kayıyor» demektedir. Kâinatın hesaplanan yoğunluğu 10^{-30} gr/cc dür. Yani, milyon kere yüz milyon kilometre küplük bir hacme ancak bir gram düşer, o da varsa!... Madde kendisine yaklaşıldıkça yok olmakta, elektron seviyesine inildiği zaman ise ortada bir enerji dalgasından başka bir şey kalmamaktadır. Bu ise fizikte bir dualizme, tıpkı biyolojideki ruh-beden ikilisi gibi bir madde-enerji ikilisine sebebiyet vermiştir. Artık fizikte zerrelere ve dalgaları hemzaman (senkron) olarak işe karıştırmak gerekmektedir. Şimdiye kadarki fizik kanunlarını alt üst eden bu görüşü müsbet ilim rahathlıkla kabul etmiş, fakat bunun biyolojideki mukabilini diyebileceğimiz ruh-beden ilişkilerine arkasını dönmüştür. **Nasıl enerji maddenin bir mahsülü değilse ruh da bedenin bir mahsülü ve fonksiyonu olamaz.**

2) İlim bir fenomenin kimin tarafından, nerede ve ne zaman olursa olsun tekrarlanabilmesini ister. Paranormal fenomenlerin bu tarz tekrarlanabilmek imkânsızlığı bu fenomenleri ilmi tetkik dışında bırakmıştır. Halbuki, birtakım fizik hadiseleri tekrarlayabilme imkânını bize veren, onlara ait dış şartları ve kanuniyetleri tanımamız, tamamen bilmemizdir. Kaldı ki, aslında tekrarlanabilen hiçbir şey yoktur. Bir tecrübeyi tekrarlamaya giriştiğimiz anda onu müşahede eden bize, tecrübeciye kadar herşey ilk tecrübedeki halinde değildir. Zaman, dolayısıyla hadiseler bir daha geri döndürülemez surette akıp gitmektedir. İstanbul'un Fatih Sultan Mehmet tarafından zaptı tarihte bir defa olmuştur ve tekrarlanamaz ama tarih bir ilimse bu da ilmi bir vakıa ve bir gerçektir.

3) Bu tenkidlerden başka, meselâ bütün hadiseleri duyularımıza inhisar ettiren

ve bir «duyular dışı idrâk» i, bütün aksi delillere rağmen kabul etmiyen kimselere rastlarız. Röntgen veya ultraviyole şualarının mevcudiyetini, onların birtakım vasıtaları tesbitinden önce birisi iddia etse idi bu da parapsikolojinin bir bahsi olarak «ilim dışı» ilân edilmeyecek mi idi? Gene bu itirazlar arasında «dine itibar kazandıran yeni bir çıkışın açılması» korkusu da yatmaktadır. Hiç korkmasınlar. Zaten modern fizik kâinatın mekanik telâkkisini çoktan yıkmıştır. Maddelerin birbirini çekmesini izah için hiçbir mantıklı delil yokken, sadece «esyanın tabiatından» olarak peşinen kabul edilen bu çekim kuvvetinin bir an için aradan çıktığını tasavvur edersek, o anda bütün gezegenler, bütün yıldızlar dağılırken bütün atomlarda elektronlar ve çekirdek birbirinden kopacak, dünya atmosferini tutamaz olacak, dağ, taş, deniz, her şey savrulacaktır. Diğer taraftan, bu çekim kuvveti ile yıldızların samanyolu merkezine, gezegenler ve dünyanın güneş merkezine, elektronların çekirdeğe düşmesine mani olan şey, dönme hareketlerinden doğan santrifüj (merkezkaç) kuvvettir. Bu da, «İsbata ihtiyacı olmayan bir vakıa» olarak kabul edilir. Ama bütün bu dönen kâinata ilk hareketi veren ve devam ettiren kuvvet çekildiği gün zerrelere birbirine doğru koşacaklardır. Artık dağılma bitecek, dönüş başlayacak, böylece elektron çekirdek üzerine düşerken dünya, ay, güneş, yıldızlar bir araya dürülecektir. Kur'anı Kerim'de Allah şöyle buyuruyor (El-Enbiya Sûresi, âyet 104): «O gün ki, Semayı, kitapların sahifesini dürer gibi düreceğiz. İlk yaratışa başladığımız gibi, yine onu jade edeceğiz; üzerimize aldığımız bir vaaddir ki, muhakkak yapacağız»... Bütvek fizikçi George Gamow bu iki ihtimali su sözlerle ifade ediyor: «Biz içindeki her cismin, pratik olarak bir nükleer bomba savılabileceği bir dünyada yaşıyoruz. Çünkü, bütün maddelerin atom çekirdekleri, ya parçalanıp dağılıbilir, ya da birbirleriyle birleşip kaynasabilir. Ve her iki halde de korkunç miktarda enerji bir anda serbest kalır.»

Milâttan sonra 1432 senesinde batılı

din adamları arasında atın ağzındaki dişlerin sayısı hakkında bir tartışma başlamıştı. Hararetili münâkaşalar 13 gün durmadan, şiddetle devam etti. Bütün eski kitaplar, kayıtlar karıştırıldı ve oralarda o zamana kadar hiç duyulmadık, harikulâde allâmelikler gösterildi. 14 üncü günün başında genç ve zeki bir rahip, kendisine de bir cümlecik söylemek için izin istedi: «tartışmalardaki derin irfan ve ilmi hakikatleri bir tarafa bırakalım da bir at bulup ağzını çarık sayalım, bakalım kaç dişi varmış!...» Bunun üzerine din âlimlerinin yüksek vekarları, fena halde incinmiş oldu, rahibe hücum ettiler, hattâ onu dövdüler ve bu küstahın şeytana uyarak yaptığı, mukaddes olmayan bir yoldan hakikatin bulunabileceği teklifini şiddetle reddedip genç rahibi aralarından kovdular. Günlerce süren münâkaşalardan sonra hepsi ittifağa «tarihi ve teolojik deliller bulunmadığı için atın ağzında kaç diş olduğunun asla bilinmeyeceği» ne karar verdiler.

Pek yakın bir geçmişte bir fizik âlimimiz insanların aya gitmelerinin mümkün olamayacağını ilim yoluyla isbat ediyordu. İtiraz götürmez delilleri şunlardı :

1 — Bir füzeyi yerden bir santim kaldırarak dengede tutabilmek için gerekli hesaplar, bilinen matematik usûlleri ile, senlerce çalışılsa bitirilemezdi. Füzeyi aya götürülecek hesapların yapılmasına ise bütün insanlığın ömrü yetmiyecekti. Bugün elektronik hesap makineleri bu işi bir çırpıda halledivermiştir.

2 — Belli bir hız aşılnca moleküller o hızla rezonans haline gelecek ve gerek füzenin, gerekse içindeki insanların maddeleri dağılacaktı. Dolayısıyla, böyle bir hızla insanın tahammülü imkânsızdı. Zamanın kürüttüğü bu çok akla yakın (!) dell ve iddia bir defa daha, buharlı tren ilk icad edildiği zamanlarda ortaya atılmıştı. Odun ateşi ile ısınan sudan elde edilen buharla işleyen o zamanın lokomotifleri insanın dayanabileceği tasavvur edilen azami hızla (!) gidiyordu... Bugün ışık hızının limit sür'at olduğu teorisi dahi yıkılmış, pekalâ ışıktan daha yüksek hızların kâinata mev-

cut olduğu kabul edilmeye başlanmıştır.

Parapsikolojik sayılan vakialar da böylece yavaş yavaş kendilerini ciddi ilim çevrelerine kabul ettirmeye ve karşılardaki tenkid, inkâr ve özellikle taassup duvarlarını yıkmaya başlamışlardır. Tıpta ve bilhassa fizyolojide tecrübe usûlünün kurulmasına önderlik etmiş olan Claud Bernard, 19. yüzyılın ortalarından şöyle sesleniyordu: «İlim adamı, aramak keyfi için aramaz; hakikati, sadece hakikati aramak için arar. İlim hiçbir şeyi yok etmez, dalmaya arar ve anlamadığı şeylere hiç şaşmazsınız, dimdik bakar. Bu şeyleri inkâr etmekle onları yok etmek mümkün değildir. İnkâr etmek, gözlerini kapayarak «ışık yoktur» demek gibidir. Böyle yapmak ise başını kuma sokarak tehlikeyi geçiştireceğini sanan deve kuşunun kuruntusuna benzer.»

Batı, hür düşüncecinin yerleşmesi ve enflasyon devrinin artık çok gerilerde kalması ile bir taraftan pozitivizme ve diğer taraftan da bunun dışına çıkan ve «paranormal» denen hadiseleri inceliyen her çeşit düşünce tarzına kapılarını açmış, hattâ bir yerde «sibernetik» bu ikisinin arasını bulma yolunda gayret eder dahi görünmüştür. Bugün, hiç değilse, parapsikoloji ve paranormal fenomenlerin etüdü birçok ciddi üniversite ve ilim müessesesinde, yukarıda da belirttiğimiz gibi, kendisine makes bulmaktadır.

Hadiseler artık inkâr edilebilir olmaktan çıkmıştır. Ancak tartışma bunların izah tarzları ve sebepleri üzerindedir. Halâ ruh - beden münakaşaları, monizm-düalizm çatışmaları devam edip gitmektedir.

Materyalist görüşten başka hiçbir düşünceye yer vermeyen sosyalist ülkeler de bu araştırmalardan kendilerini uzak tutmamışlardır. Muannit vakialar orada da dikkatleri üzerine toplamış, mümkün mertebeye materyalist izah tarzları içinde kalınmak suretiyle parapsikoloji çalışmaları yapılmaya başlanmış ve birçok kayda değer neticeye de varılmıştır.

(Lütfen çeviriniz)

Çok ilgi çekici sonuçlar veren bu çalışmalarına kısaca bir göz atıp birkaç örnek vermek faydalı olacaktır.

Organizmayı psikik ve somatik fonksiyonları ile bir bütün olarak ele alan ve merkezli sinir sisteminin, bu bütünün faaliyetlerini düzenleyen en üst seviyelerinin çalışma kurallarını ortaya koyan «Şartlı Refleks Teorisi» nin kurucusu İ. P. Pavlov,

«Mille'li Leutippus, asırlarca evvel, sebepsiz sonuç olmadığını, herşeyin mutlaka bir sebebinin bulunduğunu söylüyordu. Ama çağımızda bile, animal organizmada kendiliğinden faaliyete geçen birtakım kuvvetlerin varolduğundan bahsedilmesine şaşmamak mümkün mü?»

sözleriyle biyolojide materyalizmin müdafaasını yapıyordu. Pavlov'a ve refleksologlara göre insan, düğmelerinin arasındaki irtibatları henüz bağlanmamış bir işaret tablosu veya sayfaları henüz boş bir defter gibi dünyaya gelir. Birtakım şartlanmalar, dış dünyadan alınan stimuluslar bu işaret tablosunda gerekli bağlantıları yapar, defterin sayfalarını yazılarla doldurur ve böylece insanın ruhi hayatı, davranışlar, dış ortamdaki gelen mesajlara karşı reaksiyon örnekleri şekillenir. Bu tablonun bağlantılarını veya defterdeki yazıları ise, belli şartlar altında ve uygun birtakım metodlarla, her zaman değiştirmek, yenilemek, kısacası, bir insanı programlamak mümkündür.

Böylece, katı bir materyalizmin dar çerçevesi içine sığıp kalmış olan Sovyetler Birliğinde 10 sene kadar önce, Stalin devrinde, her türlü paranormal fenomene ait araştırma yapmak yasak, adeta tabu idi. Sovyet parapsikolojisinin liderlerinden olan Edward Naumov bu perdeyi aralamış, bütün Sovyetler Birliğini dolaşarak 460 konferans vermiş ve bundan sonra birçok ilim adamının bu işe girdiği görülmüştür. Şurasını da hemen işaret edelim ki, bunlar süpernormal veya paranormal olayları bizim anladığımız çizgide görmemekte ve bütün bu hadiseleri, telepatiyi, kehanetleri,

psikokinezileri, zihin kanunları ile izah ve isbata çalışmaktadırlar.

1966 senesinde Karl Nikolalev'in Moskova ile Sibiryaya arasındaki telepati tecrübelerinin başarı ile sonuçlanmasından sonradır ki Sovyet halkı «psi» den söz edilişini duymaya başlamıştır.

1959 senesinde Nautilus, kutupları kaphyan kalın buz tabakasının altından geçer ve Amerikalıların bu seyahat sırasında başarılı telepati denemeleri yaptıkları haberi, bir Fransız gazetesinin manşetlerinden bütün dünyaya yayılır. Fizyolog Dr. Leonid Vasiliev 1960 da, radyonun icadını anmak üzere toplanmış olan ve bir burjuva uydurması saydıkları «mental radyo» dan bahsedilmesini hiç beklemiyen Sovyet ilim adamlarına hitabeder.

Bu konuşmasında Vasiliev, Stalin rejimi altında bugüne kadar pek çok araştırma yaptıklarını fakat bunlardan hiçbirini yayımlayamadıklarını açıklar. «Bugün Amerikan bahriyesi atomik denizaltıları Nautilus'da telepati denemeleri yapmaktadır» diyen Dr. Vasiliev, Leningrad Üniversitesi Fizyoloji Kürsü Profesörü, Sovyet Tıp Akademisi Muhabir Azası, Lenin mükafatı hamilidir. Bütün bu sıfatlarıyla Sovyet hiyerarşisi içinde son derece sayılan bir kişi olduğu için sözleri üzerinde ciddiyetle durmak gerekir ve bu konuşmalar ilgili makamların dikkatini çeker. Nautilus'da tecrübeler yapılmış mıdır, yapılmamış mıdır, bu hiçbir zaman açıklanmamış ve derin bir esrar perdesi arkasında kalmıştır ama, «duyular dışı idrâk'in altında yatan enerjinin keşfi, atom enerjisinin keşfi ile aynı değerdedir» diyen Vasiliev o sene Leningrad Üniversitesinde kurulan Parapsikoloji Enstitüsünün başına geçer. Bu enstitü, Hollanda'da devletin desteklediği ve yıllardır var olan «Psi Enstitüsü» dikkate alınmazsa, doğrudan doğruya devlete dayalı dünyanın ilk ve tek parapsikoloji laboratuvarıdır. Bugün artık SSCB'de 20'den fazla, paranormal fenomenleri etüd için kurulmuş enstitü mevcut olup, bunların 1967 yılı bütçelerinin 12-20 milyon ruble (21 milyon Amerikan doları) olduğu tahmin edilmektedir.

Naumov telepatî hakkında şöyle demişti: «Telepatî, insanların arasında daima mevcuttur. Muhtemelen biz telepatî yoluyla bir grubun içindekilerinin düşüncelerinden haberdar oluyoruz. Bu görüş, bir kimseyi birdenbire sevmemizi ve sevmememizi izah eder. İlim adamlarımız duyular dışı idrâk hadisesini objektif olarak etüd etmeye ve ölçmeye çalışmaktadırlar.»

19 Nisan 1966 da Novosibirsk'e inen bir uçaktan Moskova'nın meşhur gazetecisi, tanınmış aktör Karl Nikolaiev çıkıyordu. Novosibirsk'de Sovyetler, ilim adamları için bir şehir inşa etmişlerdi: Akademgorodok (bilim şehri). Burada yaşayanların yaş ortalaması 30, zekâ bölümleri (İ. Q) ise 130 un hayli üstünde idi. Büyük «Moskova - Sibirya telepatî denemesi» ni gerçekleştirmek üzere buraya gelmiş olan Nikolaiev, ilmi şüpheciliğin bütün kaidelerine riayet ederek bir denemeye girişmişti. Kendisi devamî olarak fevkalâde şüpheci uç ilim adamının kontrolü altında bulunuyordu. Sibirya'da hemen hemen vakit gece yarısı iken Nikolaiev tam bir gevşeme ve rahatlık içine girmeye gayret etmekte idi.

Yüzlerce kilometre uzakta, Moskova'da, Kremlin'in saatleri sekizi vurdu. Bu sırada, bir biyofizikçi olan Kamenski'ye bilim adamlarından kurulu bir heyet, mühürlü bir paket verdi ve ctraftan tamamen tecrid edilmiş olan odasını kapayarak Kamenski'yi yalnız bıraktı.

Kamenski pakette ne olduğunu ve telepatî yoluyla Nikolaiev'e ne göndermesi istendiğini bilmiyordu. Sadece bildiği, komitenin kendisine birbirinden ayrı altı objeyi verdiği idi. Bundan sonrasını Kamenski'nin ağzından dinleyelim :

«Bana verdikleri birinci pakette sekiz halkası olan bir metal yay vardı. Yay elime aldım, halkaların üzerinde parmaklarımı dolastırdım. Böylece hem temas ve hem de görme intibalarını almaya çalışıyordum. Aynı anda Nikolaiev'in yüzünü gözümün önüne getirmeye çalıştım. Onu karşımda oturuyor tahayyül ediyordum. Sonra perspektivi değiştirdim ve yay'a, Karl'ın omuzunun üstünden bakıyormuş

gibi bakmaya başladım. Nihayet spiral'in onun gözüyle görmeye çalıştım.»

1.860 mil ötede Nikolaiev çok gergindi. Görgü şahitlerinin ifadeleüne göre elleri ile sanki yalımz kendi gördüğü bir şeyi yakalıyıcı gibi idi. Şunları yazmıştı: «yuvanlık... metalik... parlak... çentikli, girintili çıkıntılı, bir bobin gibi...»

Kamenski siyah, plâstik saplı bir tornavıdaya dikkatini topladığı zaman Nikolaiev şöyle yazmıştı: «Uzun ve ince... metal... plâstik... siyah...»

Kamenski, herkesin telepatik mesajları gönderme ve alma kabiliyeti olduğunu, fakat bunun da diğer kabiliyetler gibi çalışmaya ve geliştirilmeye muhtac bulunduğunu söylemişti. Tabii, bazı kimseler bu hususta diğerlerinden daha kabiliyetli oluyorlardı.

19-27 Nisan tarihleri arasında dört gece Nikolaiev, Moskova'da muhtelif şahıslarla telepatî yoluyla rezonans haline gelmeye çalıştı. Bazın telepatik mesajları gönderenlerin o anda düşünceleri tereddütler, «acaba şu mesajı mı, bu mesajı mı göndereyim» tarzındaki kararsızlıklar aynı şekilde alıcıda da kararsızlıklara sebep oluyordu. Bu hususta Sovyet parapsikologları şu teoriyi ileri sürmüşlerdir: yetişmiş bir gönderici, telepatî denemelerinde, kabiliyetli bir alıcı kadar önemlidir. Eğer göndericinin düşünceleri net değilse alıcıda teşekkül eden imajlar da bulanık olmaktadır. Nikolaiev'in tecrübelerinden sonra Victor Popovkin, Komsomolskaya Pravda gazetesinde «Sovyet bilim adamlarının, herkesde telepatik bir kabiliyetin bulunduğu, bunun ancak derecesinin şahıstan şahısa değişebileceği ve çalışma ile geliştirilmesinin mümkün olduğu tarzında ki kanaatlerine iştirak ettiğini» yazmıştır. Aynı gazetede matematikçi ve sibernetik âlimi Dr. Kogan, «parapsikolojinin, şimdilik ne kadar esrarlı olursa olsun, bir bilim dalı olarak kabulünün zarurî olduğunu» yazmaktadır. Psikiyatrist Prof. Lazan Soukarebsky, Moskova Pravda'da yazdığı bir yazıda şöyle demektedir: «Nikolaiev'in telepatî demonstrasyonları, insanın bilin-

(Lütfen çeviriniz)

meyen kabiliyet ve imkânları noktasından büyük önem taşımaktadır. Belki de bugün için ilmen bilinmeyen yeni bir duyu bahis konusudur. 'Telepatiye inanırım' veya 'telepatiye inanmam' diyenlere şunu hatırlatmak isterim ki, inanıp inanmamak meseleye bir ilmi çözüm getirmez. Bu hususun ilmi metodlarla araştırılması gerekir.»

Zamanla Nikolaiev'e karşı çeşitli çevrelerin reaksiyonları başladı. Siyasî taassup bir kerre daha gerçekleri perdelemeye çalışıyordu. Sovyet komiserleri «Rusya'da bir ruhunun bulunamayacağını» beyan ederken atcistler, çeşitli ilim teşekkülleri Nikolaiev ile mücadeleye başladılar. Mesele hep o güne kadar bilinenlerin dar çerçevesi içine sığdırılmak isteniyordu. Dr. Alexander Kitaigorodsky, Literary Gazette'de «Telepati diye bir şey mevcut olmaz» diyor ve şöyle devam ediyordu: «Beyinden beyine imajların intikali için bir çeşit eletromanyetik dalgaya ihtiyaç vardır. Böyle bir dalgayı bulamadığımızı göre telepati de varit olamaz...» Bu çocukça mantık insanlık tarihi boyunca işlemiş, «dünya dönüyor» diyen Galile'yi mahkûm etmiş, elektromanyetik dalgalardan bahseden Marconi'yi ise İtalya'dan İngiltere'ye hicrete mecbur kılmıştı. Edison'un ilk okuldan koğulmasının sebeplerinden biri öğretmenine «bulutlar neye yarar, nebatlar neden yeşildir?» diye sorması değil mi idi?... Elbette bir çeşit elektromanyetik dalga ararsak bunu beyinde bulamayacaktık. Beyin hücrelerindeki mikrovolt mertebesinde ve 9-12/sec. gibi düşük frekanslı titreşimler bir elektromanyetik dalganın intizarı için hiçbir zaman kifayeti olamayacaktı. Ama beyin kabiliyetleri, sadece madde içinde kalırsa dahi, bundan mı ibaretti? Grey Walter, «Yaşayan Beyin» (The Living Brain) isimli eserinde, beyin pek basit bazı kabiliyetlerine sahip bir modelin en azından 40.000 metreküp yer işgal edeceğini ve bu sistemi işletmek için asgari 1.000.000 kilovathk elektrik enerjisine ihtiyaç olduğunu, halbuki insan beyininin bundan çok komplike işleri yaparken sadece 25 Watt'lık bir takat sarfettiğini ve tabiiyle, insanın kafası içine de sığışabilirdi-

ğini kaydetmektedir. Buharlı trenin ilk servise konulduğu zaman ilim adamlarının, bunun «insanın varabildiği» son sür'at hududu olduğunu, pek yakın bir tarihte de insanların aya gitmesinin mümkün olamayacağını ilmen isbat edildiğini (!) yazımızın başında anlatmıştık.

Görülüyor ki, ilimde taassuba yer yoktur ve insan beyninin kabiliyetleri de, o beyin maddesinin içinde kaldığı taktirde dahi, bugün bildiğimiz ve tasavvur ettiğimiz çok üstündedir. «Beyin maddesine bağlı kaldığı taktirde dahi» dedim, zira metod ve temel inanis bakımından materyalizmin dışına çıktığımız zaman Sovyetlerdeki parapsikoloji çalışmalarını ve vardıkları sonuçları değerlendirmeye imkân olamayacaktır. Varılan katı ilmi gerçekler, materyalizm çerçevesi içinde dahi reddi imkânı olmayan şeylerdir.

Yeni bir seri tecrübenin çerçevesi içine Leningrad Üniversitesi İş Fizyolojisi Lâboratuarında elektrofizyolog olan Dr. Lutsia Pavlova ve mesai arkadaşı, matematikçi Dr. Genady Sergeev katılmışlardır. Nikolaiev, bütün biyolojik fonksiyonlarını kaydeden birtakım cihazlardan gelen tellerle, elektrodlarla bağlanmış bir şekilde, tamamen tecrid edilmiş ve dışarıdan hiçbir şeyi içeriye geçirmeyen bir odada oturmaktadır. Lâboratuarın diğer bir odasında Dr. Pavlova ve Sergeev, Nikolaiev'den gelen tellerin getirdiği bilgileri kaydeden cihazın başındadırlar. Gevşek ve rahat bir pozisyonda bulunan Nikolaiev'in beyin hücreleri «alfa ritmi» dediğimiz, saniyede 9-12 frekanslı istirahat faaliyetini nesretmekte ve bu, elektroensefalogramda kaydedilmektedir. Leningrad'dan çok uzakta Moskova'da, gene dışarıdan tecrid edilmiş bir odada oturan Kamensky telepatik neşriyatına başladığı anda, birdenbire, Nikolaiev'in beyin dalgalarının değiştiği, «istirahat ritmi» nin yerini bir «uyanma ritmi» nin aldığı görülür. Bu hadiseyi, telepati yolu ile Nikolaiev'in beyninin uyanırılması olayını Dr. Pavlova ve Sergeev'in âletleri kaydetmiştir. Artık mesele kâğıda geçmiş, isbat edilmiş bulunmaktadır. Bunu takiben birçok araştırmacının sayısız

telepatı tecrübeleri dikkati çeker.

1940 senelerinde idi... Telepatist Wolf Messing'in gösteri yaptığı bir tiyatrodaki birdenbire sahneye yeşil üniformalı iki Sovyet polisi girerek seyircilerden özür dileyip gösterilerin son bulduğunu söylediler ve hiçbir itiraza mahal bırakmadan Messing'i bir otomobile bindirerek meçhul bir istikamete hareket ettirdiler. O tarihlerde Sovyetler Birliğinde bir şahsın gizli polisçe tevkif edilip sorgusuz sualsiz götürülmesi ve bir daha kendisinden haber alınmaması olağan hadiselerdendi. Kimse buna da fazla şaşmadı. Sadece Messing telaşa düşmüş, «otel hesabımı kim ödeyecek?» diye polislere soruyordu. Bilmediği bir yere vardılar; otel gibi bir binaya girip bir odaya sokulan Messing karşısında bıyıklı bir adam buldu, bu Stalin'den başkası değildi... Stalin ona, Polonya'da neler olup bittiğini, Polonya'lı liderlerin planlarının neler olduğunu soruyordu. Messing, alelade bir kimse değildi. Bütün dünyayı gezmiş, Einstein, Freud ve Gandhi gibi kimselerce denemeye tabi tutulmuş ve Hitler tarafından başına 200.000 Mark konulmuş bir kabiliyetti. Yaptığı işe Stalin'i inandırmak için şöyle bir denemeye girişti: Moskova'da bir bankaya girerek veznedara bir okul defterinden yirtılmış boş bir kâğıt parçasını uzattı. Bu sırada zihninden veznedara kendisine 100.000 Ruble vermesi için mesajlar göndermekte idi. Veznedar beyaz kâğıda baktı, hiç tereddüt etmeden kasayı açtı ve içinden bu muazzam serveti çıkararak Messing'e teslim etti. Messing parayı elindeki çantaya koyup bankadan ayrıldı ve Stalin'in tayin ettiği iki müşahide paraları getirdi. Başarı kesindi, artık paranın bankaya iadesi gerekiyordu. Paraları alan veznedar şaşırarak bir paralara bir de çekmecesindeki beviz, değersiz kâğıt parçasına bakınca bir kalp krizi geçirerek bankanın dösemelerinin altına gizlenmiş kaldı. Neticede veznedarın ölmediğini Messing şükranla kavdetmektedir. Messing, Stalin tarafından Kremlin'de bir odaya kapatılmış ve üç kademe muhafızla çevrilmisken telepatik emirlerle bütün kapıları kendisine açtırmış, serbestçe dışarıya çıkmış ve tek-

rar dönüp gelmiştir. Birgün Stalin'in özel ikametgâhına, bütün nöbetçilere telepatı yolu ile kendisinin «Beria olduğunu» telkin ederek serbestçe girmiş, nöbetçiler tarafından saygı ile selâmlanmış ve birdenbire Stalin'in karşısına çıkmıştı.

1937'de Varşova'da bir tiyatro sahnesinden halka hitaben «Hitler doğuya döndüğü zaman ölecektir» diye kehanette bulunan Messing, Polonya'nın 1939 Eylülünde Hitler orduları tarafından işgalinden sonra ot yüklü bir vagon içinde gizlice Sovyet Rusya'ya geçmiş ve bir Sovyet vatandaşları olarak yaşamıştı. Stalin'e kabiliyetini isbat ettikten sonra bütün Sovyetler Birliği içinde serbestçe seyahat hakkı tanınmış hayatı Bilim ve Din isimli resmi dergide yayınlanmıştı. Bütün mistik fikirlerle olduğu gibi, Messing'in kehanetine de son derecede önem veren Hitler onun başına 200.000 Mark mükâfat koymuştu.

Yale Üniversitesinde Nöroanatomi Profesörü olan Dr. Harold Burr, 1935'de, bütün canlı yapıların bir elektrodinamik sahaya tarafından çevrildiğini ve kontrol edildiğini ileri sürmüştür. Bu enerji bütün vücudu bir zarf gibi çevreler ve dokulardaki yenilenmeler bu kuvvetin kontrollü altında cereyan ettiği için yeni meydana gelen dokular organizmanın kendi ölçülerine uygun teşekkül eder. Gene Yale'den nöropsikiyatr Leonard Ravitz, zihnin bu elektrodinamik sahaya tesir edebileceğini bulmuştur.

Leningrad'dan Dr. Sergeiev, bu elektrodinamik kuvvetin psikokinezis veya telekinezi adını verdiği, zihnin maddede üzerindeki tesirinde rolü olup olamayacağını araştırmaya girdi. Bu araştırmalar ilk meyvelerini beden etrafındaki elektrotatik ve manyetik sahanın, herhangi bir direkt temas olmaksızın, insan vücudundan 5 metre kadar mesafeden kaydedilme imkânını veren bir detektörün keşfi ile verdi. Bu detektörler, uzaktan maddeleri hareket ettirebilen ve başarılı telekinezi tecrübeleri yapan Mikhallova'nın vücut çevresindeki kuvvet sahasını ölçmek için kullanıldı. Tecrübeye başlandığı zaman bu

(Lütfen çeviriniz)

kuvvet sahasının nabız gibi atmaya başladığı, bir çeşit pulsation gösterdiği, sonra da bakışlar istikametinde teksif olduğunu ortaya koymuştur. Sergeiev'e göre bu kuvvet sahası titreşimleri manyetik dalgalar gibi tesir etmekte ve manyetik olmayan eşyayı dahi çekip itebilmekte, dolayısıyla uzaktan hareket ettirilebilmektedir.

Sovyet uzay çalışmalarının babası sayılan K. E. Tsiolkovsky, 1930'larda, «gelecekteki uzay uçuşlarında telepatik kabiliyetlerin zaruri olduğunu» söylemişti. 1937 de Rusya'da, «Denizcilik Haberleri» dergisinde yayınlanan bir raporda şöyle yazılıyordu: «Dünya çevresinde yörüngeye giren kozmonotlar, dünya yüzündeki kimse-lerden çok daha kolay telepatik irtibata girmektedirler. Kozmonotların yetiştirilmesinde bir «psi-geliştirme» sistemi de bulunmaktadır. Bu suretle uzayın tehlikelerinden korunmanın mümkün olacağını umarız...».

Parapsikologlar daha da ileri giderek telepati yolu ile galaksideki başka medeniyetlerle temas kurmanın dahi mümkün olacağını söylemektedirler. Uçan dairelere ait bir takım spektülasyonlar ve birbirini kovalayan telepati tecrübelerinden sonra başka bir ilgi çekici olaya, bir «reinkarnasyon» hadisesine göz atalım

Yakın zamanlarda, Moskova'da bir resim atelyesinde, bir stüdyoda öğrenciler karşısındaki model genç kızın resmini yapmaya çalışmaktadırlar. Bu sırada öğretmenleri Dr. Vladimir Raikov, bir ziyaretçisi ile birlikte stüdyoya girer. Öğrencilerini bu ziyareteyi tanıttıran Dr. Raikov'un önünde genç ziyaretçi, tanıtma sırası kendine gelince elini uzatır ve «Ben Urbino'lu Rafael» diye kendisini takdim eder. Kendisine «acaba hangi senede bulunduğumuzu söyler misiniz?» diye sorulduğunda «elbette... tabii... 1505 senesinde» diye cevap vermişti. Kendisine gösterilen bir fotoğraf makinesini tanınamamış, «hayatımda böyle bir şey görmedim» demistir. Bu ve buna benzer «reinkarnasyon» denemeleri ile fizik talebesi ve sanatla hiç ilgisi olmayan bir genç kıza resimler çizdirilmiş, bilâhare bu genç kız beş dersten

sonra bir ressam olmuştur. Sovyet parapsikologları bu reinkarnasyon hadisesinin, trans halinde iken, esasen mevcut birtakım kabiliyetlerin geliştirilmesinden ibaret olduğunu, dışarıdan bir şey katılmadığını söylemektedirler.

1960 yılının başlarında, Ural dağlarında, 300.000 nüfuslu Nizhny Tagil şehrinde Rosa Kulshova adında, kendi halinde, mütevazı bir kadın yaşamakta idi. Allesinin birçok ferdi kör olan Rosa, körlere mahsus Braille alfabesini öğrenmişti. 1962 ilk baharında Rosa, Dr. Josif M. Goldberg'e, parmakları ile görebildiğini söylemişti. Gözleri dikkatle kapatılan Rosa sağ elinin üçüncü ve dördüncü parmaklarını gazetelerin, mecmuaların, kitapların üzerinde gezdiriyor, kırmızı, açık mavi, turuncu diye renkleri sayıyor ve gözleri ile olduğu kadar kolaylıkla okuyabiliyordu. «İlk defa parmaklarımla görebildiğimi keşfettiğim zaman bunun okulda, imtihan sırasında cebimdeki kâğıtları, elimi cebime sokarak okumak imkânını vereceği için fevkalâde bir şey olduğunu hissetmiştim» diyen Rosa'nın ellerinde görünüşü göre bir hususiyet bulunmuyordu; elleri herkesin elleri gibi idi. Bir nöropatolog olan Goldberg Rosa'yı defalarca etüd etmiş, nihayet 1962 senesi sonlarında Nizhny Tagil'de Psikoloji Cemiyetinin toplantısına takdim etmişti. Toplantıya gözleri bağlı olarak getirilen Rosa hattâ bir fotoğrafa parmakları ile «bakarak» oradaki şahsı tarif etmiş, bütün bunları nasıl yapabildiği sorusunu da «son altı yıl içinde her gün saatlerce buna çalıştım» diye cevap vermişti. Bu hadiseye Fransızlar «paraoptik kabiliyet», Amerikalılar ise «eyelcss sight» veya «dermo - optics» adını vermektedirler. Bu kabiliyeti taşıyan daha birçok süje etüd edilmiştir. Bugün Sovyet ilim adamlarını ilgilendiren husus, «gözsüz görme» nin halen bilinen ilmi prensiplerle izah edilebilmesinin mümkün olup olmadığı ve işin içinde henüz bilinmeyen birtakım prensipler mevcudiyeti ihtimalidir. Birçok kör bu yönde görme duvarusuna kavuşmuşlardır. Bu kabiliyete Sovyetler Birliğinde «bio - introscopy» adı verilmektedir.

Şimdi, Pavlov ile beraber biz de «animal organizmada kendiliğinden faaliyete geçen birtakım kuvvetlerin var olduğundan bahsedilmesine» şaşalım. Ne parapsikolojinin, ne de bizlerin böyle bir iddiamız yoktur. Aksine, materyalistler, meseleyi beyin maddesi içinde düşünenler, o maddenin kendiliğinden harekete geçen kuvveti bizatihi temsil ettiğine inanırlar. Halbuki biz diyoruz ki, madde ne herşeyin başı, ne de sonudur ve «kendiliğinden harekete geçemez...» Onun idarecisi, primum movens'i vardır. İşte bizim anladığımız «ruh telâkiki» burada, bir tıp dalı olarak incelenen «psikiyatri» den ve «psikoloji» den ayrılmaktadır. Bugün psikolojinin normal halini, psikiyatrinin de hastalıklarını tetkik ettiği «ruh», beynin, sinir sisteminin bir fonksiyonundan başka bir şey değildir. Müsbet ilim, kendi metodları ve hudutları ile birlikte orada durur. Beynin üstünde ise, onu idare eden ve gerek Milet'li Leucippus'un söylediği gibi, ruhi faaliyetlerimizin sebebi olan, gerekse Pavlov'un dediği gibi, «beynin kendiliğinden harekete geçmesini kabule mani teşkil eden» bir «idare edici» «hükmedici» kuvvet vardır. Beyin onun âleti, psikiyatri ve psikolojinin etüd ettiği «ruhi faaliyetler» ise onun fonksiyonudur. Bütün karışıklıklar her ikisi için de «ruh» diye tek bir isim kullanmaktan doğuyor. Beynin bir fonksiyonu olan «ruh» yerine meselâ «akıl», «zihin» veya, A. B. diye herhangi bir isim bulsak mesele kökünden hallolur. **Ruhun âleti be-yindir ve bu âletin bozuklukları ile akıl hastalıkları meydana gelir.** Elbette ki âlet işler el öğünür ve ruh bedene bağlı kaldıkça onun bütün gösterileri de beynin mükemmelliği ile sınırlıdır.

Akıl veya ruhi fonksiyonlar, onun gerisinde beyin, onun üstünde muharrik kuvvet olan ruh... Bu zinciri buradan öteye inanışlarımız ve idrâkimiz götürür. Belki de vahdet-i vücud'cuların dedikleri gibi, Lâ mevcude İllallah!...

KAYNAKLAR :

- 1 — Kur'an-ı Kerim ve Meal-i Âlisi (Hazırlayan: A. Fikri Yavuz) Sönmez yayınlarından İstanbul, 1972.
- 2 — Extrasensory Perception — A Ciba Foundation Symposium — J. and A. Churchill Ltd. London, 1956.
- 3 — Doksat, Recep — Parapsikoloji ve paranormal fenomenlerin şuur anlayışı bakımından önemi — Songar, A.: Sinir Sistemi Fizyolojisi, Cilt 3, s. 708-871.
- 4 — Ostrander Sheila and Lynn Schroeder — Psychic Discoveries Behind the Iron Curtain — Bantam Books, 1971.
- 5 — Polvan, N. — Songar, A. — Nöro-Psikiyatri — Symposium yayınlarından, İstanbul, 1956.
- 6 — Songar, Ayhan — Sinir Sistemi Fizyolojisi, 3 cil, Kader Matbaası, İstanbul, 1960.
- 7 — Songar, Ayhan — Psikiyatri, Gül Matbaası, İstanbul, 1971.
- 8 — Tunah, H. — İlimi bir dünya görüşünün temellendirilmesine teşebbüs, Gerçek, Cilt 1, Sayı 1, s. 24-51, 1 Ocak 1973.

FİLİPİNLER

CERR

JUAN BLANCHE, hastanın gözünden zararlı bir kisti çıkarırken.

Australya'lı bir spirtüalist olan Carl Lehmann ruhsal cerrahi üzerinde araştırmalarda bulunmak üzere gitmiş olduğu Filipinlerden 100 slayt ve 180 m. uzunluğunda renkli film ile dönmüştür. Bu konuyla ilgili olarak hazırladığı raporunu da «New Age Healing Centre» a sunmuştur. Bu araştırmanın kendisi için cpey masraflı olduğunu söyleyen Carl Lehmann, şifa konusunda 16 yıllık tecrübeye sahiptir ve Filipinler'den dönüşünde artık ruhsal cerrahlık konusunda hiçbir şüphe taşımadığını belirtmiştir.

Gezisi sırasında tanınmış şifacı Tony Agpaca'yı görememiş olması kendisi için büyük bir şanssızlıktı. Fakat onun yerine hocası olan Eleuterio Terte'yi ziyaret etmek fırsatını bulmuştur. E. Terte bu misyonuna 50 yıl kadar önce başlamış olduğunu söylemiştir.

Bundan başka C. Lehmann karısı Shirley ile birlikte Manila'da **Virgilio Guteirrez**'in ruhsal cerrahlık celselerini görmüştür. Büyükçe bir kistin bir hastadan nasıl alındığını hayretle izlemiş ve resimlerini çekmişti. C. Lehmann, kendi ifadesine göre kalp ve kafa ameliyatı hariç hemen hemen bütün ameliyatları izlemişlerdir. Ayrıca ruhsal cerrah Guteirrez ile 5 günlük bir gezi süresince köylerde

bulunan şifacıları tanıma ve çalışmalarını izleme imkânını da elde etmiştir. Bu köy şifacılarından üçü kadındı. Ve yine kendi ifadesine göre, bu şifacıların hemen hemen hepsi fakir kimselerdi ve tüm yaşantılarını hastaları ve ıstırap çekenleri iyileştirmeye hasretmişlerdi. Zaten Filipinliler de genellikle yoksul kimselerdi ve çoğu hastaların doktorlara tedavi için dahi paraları bulunmamaktaydı. Bu bakımdan denebilir ki, ruhsal şifacılar sayesinde bu fakir insanların çoğu hayatlarını sürdürebilmekteiler.

C. Lehmann, «Çok primitif şartlar altında çalışmaktadırlar. Küçük kulübeler ve içlerinde bir masa. Hiçbir antiseptik kullanılmamaktadır. Tedavi gören ya da ameliyat olan hasta hiçbir acı da duymamaktadır. Ve çoğu operasyonlar iki dakikadan fazla sürmüyordu.» demektedir. Hemen hemen her şifacıyı son derece şüpheli bir şekilde inceledikten sonra bu medyumların hiç bir hile yapmadıklarını ve herhangi bir alet de kullanmadıklarını görmüştür. «Bu ameliyatlar zaten genellikle herkesin gözleri önünde yapılmaktadır. Bu bakımdan herhangi bir hile ihtimali kesinlikle ortadan kalkmaktadır.» diyor

C. Lehmann, Guteirrez'in ruhsal operasyonlarını yavaşlatılmış filmle çekmiştir ki, medyumun, normal şekilde oldukça süratli olan el hareketleri, çektiği filmlerde ağır-ağır seyredilebilmektedir. Kritik bir gözle bu filmler incelendiğinde, herhangi bir hilenin söz konusu olmayacağı kanatına varmamak kabil değildir. «Ameliyatlardan sonra kendileriyle konuştuğumuz hastalar hiçbir acı, sızı duymadıklarını kesinlikle ifade ediyorlardı.» diyen Lehmann, raporunu şu cümlelerle so-

DE RUHSAL AHLIK

nunda özetlemektedir. «İlim, bu Filipinli şifacıları incelemelidir. Onlarda herhangi bir âlet kullanmadan maddenin moleküllerini birbirinden ayırabilme kuvveti bulunmaktadır. İstirab çeken beşeriyetin menfaati için ilim bunu yapmalıdır. Batı Dünyasının bu konuya da el atmasını hep beraber ümid edelim.»

★★

Filipinler'deki ruhsal şifacıların ve cerrahların (özellikle Virgilio Guteirrez) çalışmaları sadece Carl Lehmann tarafından değil daha birçok spiritüalist ve de spiritüalist olmayanlar tarafından izlenmektedir. Bunlardan birisi de bir psikolog olan Ronald Gordon'dur.

Ronald Gordon'un çekmiş olduğu filmlerin ve gazeteye verdiği beyanatın yanında bizzat kendisinin iki defa Virgilio Guteirrez tarafından ruhsal ameliyata tabi tutulmuş olması enteresandır. R. Gordon'un bu konuyla ilgili beyanını Avustralya'nın «Newcastle'sun 31 Ocak, 1973» isimli gazetesinde çıkmıştı. Gazeteci Brian Harrower'in naklettiğine göre, R. Gordon'un anlattıkları ve kendisine göstermiş olduğu film hayret vericiydi. Bu ruhsal cerrahları dilyanın dört bir yanından hastalar gelmekteydi. Doğrusunu söylemek gerekirse, R. Gordon da bu şifacılığa Filipinlere gidene kadar inanmamaktaydı. Fakat orada bulunduğu sırada 100'e yakın vak'a seyretmiş, filmlerini çekmiş ve kanaati tamamen değişmiş olarak memleketine dönmüştür. Bunlardan başka Gordon, çektiği filmleri 50 kadar doktora göstermiş ve başkalarına da göstermeye her zaman hazır olduğunu söylemektedir.

Gordon, kendi ameliyatları ile ilgili olarak şunları söylemiştir: «Ameliyat sı-

Filipinli Virgilio GUTEİRREZ ruhsal bir operasyon sırasında.
(Fotoğraf : Carl Lehman)

rasında hipnoza sokulmadım. Kendimden başka seyrettiğim hastaların hiçbirine de böyle birşey yapılmamıştı. Bu operasyonlar sırasında hiçbir cihaz ya da ilaç kullanılmadı. Şifacıların ellerinde eldiven ya da suratında maske de yoktu. Şifacının ellerinin hareketinden başka hiçbirşey hissetmediğim gibi gayet rahat idim. Bu rahatlığı niçin ve nasıl hissettiği izah edemeyeceğim. Ameliyat sırasında şuuruma tamamen sahip bulunuyordum. Ve şunu da ilâve etmem gerekmektedir ki, Filipin'li tıp otoriteleri, genellikle bu ruhsal şifa ve cerrahlık çalışmalarına ilgi göstermektedirler. Şifacı cerrahların hastaların vücutlarından çıkardıkları hastalıklı kısımlar birçok tıp doktoru tarafından kontrol edilebilmektedir.»

Bunlardan başka Gordon, başka bir şifacı olan JuanJ Blanche'in gerçekleştirdiği bir göz ameliyatını da anlatmıştır.

Filipin'li şifacı Virgilio Guteirrez'in yapmakta olduğu ruhsal ameliyatlara ilgili en son resimler de Don ve Mary Davis aracılığı ile temin edilmiştir. Bu karı-kocanın elinde bulunan fotoğraflar ashında arkadaşları Ronald Maher tarafından çekilmiştir. Ronald gayet açık düşünceli bir

(Devamı sayfa 23'de)

Sen Lûtufsun!

Ö Z L E M

..... Varlık lûtfun; hasret, lûtfunun çerâğidir... Anlıyorum ki bana karanlıklarımı kendi ateşimin parıltılarıyla kovalamak cehdini nasip eylemişsin. Amma bu lûtfun derin ve esrarlı tahassüsleri içinde beni malûl eden, beni ümitsizliklere sürükleyen, beni boynu bükük ve mecâlsiz bırakan bir tek, fakat hiç bir zaman silinmeyen bir karanlığa mahkûm etmişsin...

Seni, sen olmak için özlüyorum. Biliyorum ki her başlangıç yeni bir başlangıca her ateş yeni bir ateşe ocak olacak. Ben istiyorum ki, sen sâdace, bir kucaklaşmanın hazzında, benliğimi ebedi kılmış olasın... Amma ben benliğimin endişesinde sürüklenmedikçe, zavallılığımın acılarıyla, lûtfunun hikmetine cremiyorum...

Işıktan bahçeler yaratmışsın: Renk orada sâdece renktir, cisimsiz. Işık orada sâdece ışıktır, kaynaksız. Mekân sâdece mekândır, cihetsiz. Aşk sâdace aşktır, vuslatsız... Dudaklarımdan ister istemez günâhkârlığımin kıpkızıl bir volkanı fıskıracaktı, diyecektim ki, aşk orada sâdece aşktır: Sensiz. Ben sâdece hasretim, vuslatsız... Kâinatının kaderine boyun eğmişliğimden değil, Sana crişemiyen tákatsızlığımın esiriyim. İniltilerim, görünmiyen ağlayışlarım ve bir türlü beni kül edip yokluğun karanlığında savurmağa yetmiyen âteşim...

Sen lûtufsun! anlıyorum ki bunlar isyandır. Senden gelen bâdenin zehri, hayatların nusku... Senden gelen çağırışlar, sonsuzluğun sesi... Senden gelen vaadlar, bitip tükenmezliğin sırrı'dır. Ben gittikçe

büyüyen ateşimle bir cehennemim, Sen dâima susuzluğunu çektiğim bir pınarsın... Bütün mesafeler imtidadınca kor kesilmiş bir hasretim... Nasıl olup da dudaklarıma yağmalsın ki, ebedi kızıl buharlar hâlinde kâinatını yakabilecek bir durup dinlenmezlik içinde, yine Seni isteyeceğim ve doymayacağım... Çünkü, cihetsiz ve müebbed yarattın...

NEYE YARAR

Gerçeği de uryân istiyorum. Hâilsiz, ışksız, karanlıksız, mesâfesiz ve sadece bende sen olmuş çıplak bir hakikât hâlinde, istiyorum... Ey güzel; senin çıplaklığın o raddede olmalı ki, ben onu görmek için bir göze dahi muhtaç kalmamalıyım; Sen, bende sen olmalısın!...

Ey güzel; Ellerim neye yarar ki, seni tutamaz, seni kucaklamamın hasretini içinde, kollarım neye yarar ve aklım neye yarar ki, seni kavrayamaz, gözlerim seni görmez!... O halde bana verdiğin bu vasıtaların hükmü ne?... Sâdece değnekleri çoğalmış bir çok yönden kör müyüm ben?

Evet, Seni görmeyen, gerçek görmez; Seni kucaklamayanın kolları, kendini bağlayan bir esâret zincirinden farksızdır. Seni bir nağme olarak bile duymayan kulak ne işe yarar...

Ey Tanrım!... Ben sensiz neye yarırım...

Çözüldüm zincir-i melâmetten de
O ândan beridir Per-ü-bâl söyler.

R A K S

Bir şaşırılmışlık halidir bu... Cihetler kaybedilince dönmek başlar. Çözüldü bir,

bir zincirlerim. Nesimden de, nağmeden de fezadan da hafifim. Raks mekânsızlıktır; Rarks hayretlerin bitip hayranlıkların konuşmasıdır. Kâlden hâle geçiş, hâlden zevâle uçuş, zevâlden bekaya kanatlanıştır. Nasıl dönmeyeyim ki, yangınım yelpazelenip, alev alev arşa direklenmedikçe mahbesini sırtında gezdiren bedbaht yani ben yüklerimden başka türlü kurtulabilir miyim?

Nasıl dönmeyeyim ki, cihetsizliklere hapsedilmişim. Sevdiğimi görmek için bir nefeslik intizare dahi mecâlim kalmamıştır. Döndükçe bu cennemi söndüreceğim. Ey benim ezel kadehimden ebed itrina aşk iksirini dolduran ve emsâlsiz rakı yüzün-

den can gözünden bile kaçan sâkim... Senin rüzgârın değil midir ki beni bir yaprak gibi savurup oynatıyor. Bunca zamandır elinden susuzluk içtim. İntizarlarım hudutsuz bir koşuya inkilâp etti ki, işte o kendini unutmuşluğun tuğyan hâlidir. Veyl bana ki civarında değil belki sendeyim. Fakat düşünmek için dahi bir an durmak var mıdır ki? Vecdim bu yüzden, raksım bu yüzden seninle bitmez, tükenmez çüm-büşümüz bu yüzdendir. Kâinattan zerreye, ândan ansızlığa kadar sırâyet eden bu zelzele benim hâlimden lisân arıyor. Ey büyüklüğü kadar hudutsuzlandığım, ey rakı kadar sabırsızlandığım, ey ateşi kadar susadığım güzeli o münkir ben değil miyim ki bir vakfe-i-secceden mahrumum.

MEVLANA CELÂLEDDİN (21.2.1948)

«Gene sermestim... Gene bu bahis beni, âfâkım titrediği şu velût anda perişan ediyor. Ruhum bütün sonsuzluğu kucaklasa...»

Hâlâ aşk nedir bilemiyorum... Her an O'nunlayım Ben nasıl olur da Allah'a varırım?... Büyüyen esrar, küçülen insandır. Bu acizler anlaşıldıkça, kudretler aranır. Ve nihayet biz de insanız ve aramaktan doğru bir şey bulamadık. Hâlâ aşk, hâlâ tîmit ve belki de ebediyen bunlar...»

«Hey Tanrım, ne Büyüksün!... Ne âvalim, ne zerre; hükmünde tek bir ifadeye varamayacak kadar değersiz...»

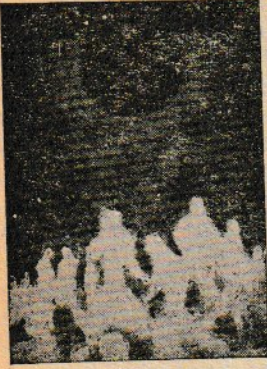
«Ben, demekki, ne kadar büyürsem o kadar meçhulüm. Demekki, sen ne kadar Büyüksün ki o kadar Meçhulsün... Ben ne kadar yükselceyim ki Sana varılamayacağının katı hükmünü verebileyim? Ben, ancak yükselmedikçe böyle bir hükme vâsil olamayacağımı zennerken küçülmek isteyenler var...»

Filipinlerde Ruhsal Cerrahlık

(Sahife 21'den devam)

İnsan olmasına rağmen, karısı Colleen oldukça şüpheli bir kimsedir. Bu bakımdan Filipinler'de üç gün zarfında buldukları ve resimlerini çektikleri ruhsal operasyon celselerinde en küçük detayları dahi gözden kaçırmamak için elinden geleni yapmıştır. Resimlerini gördüğünüz Virgilio Guteirrez tarafından gerçekleştirilen bir tümör ameliyatında şifacının ellerinden, kullandığı pamuğa kadar, natta ameliyat

masasının altlarına varana kadar herşeyi âdeta kontrol etmişler ve renkli olarak filmlerini çekmişlerdir. Tümör ameliyatı geçiren kadın hasta ameliyat olduğu günün akşamı Maher'leri akşam yemeğine götürmüştür. Ve üç günlük inceleme gezileri sonunda Ronald ve Colleen Maher, ruhsal cerrahi hakkında hiç bir şüpheleri kalmadığını açık olarak ifade etmekten kendilerini alamamışlardır. (Psychic News'dan)

Boşluk

Afif YESARİ

altı köpek koşulu kızak olduğu yerde hâlâ hızla uzaklaşıyor
gitgide ufalarak sürücüsü çıplak kadınla beraber
üstlerinde bi kırlangıç sürüsü öyle sessiz
kıpırtısız akıp gidiyorlar
göz alabildiğine ulaşılmaz beyaza yakın ıssız bi açılmavilikte
sessiz
soluksuz

bu kentin adı yok mu
nereden bu sokak
bu çarşı
bu pazaryeri
garip ışıklar garip insanlar
sonsuz bi açılmavilikte
iri renkli balonlar üzerinde
garip insanlar eflatun bi deniz üzerinde
herbiri ayrı bi renk duvarları bitişik
bu kentin adı yok mu
nereden bu sokak
bu çarşı
bu bayramyeri
bu renk cümbüşü
bu solukmavi anımsayış
nereden bu alabildiğine uzanan sokak

titrek bi havagazı lambası ışığında bi kış akşamı
inanılmaz bi sessizlikte bembeyaz
issiz odalarda aradım seni
mum ışıklarında aradım
yeşil alevler üstünde
yeşil bi kazanda erittim bütün yeşilleri
yeşilden de yeşil bi yeşil elde ettim
gözü kamaşır
aklı kamaşır insanın
bi gök ülkesinin güvercin gözü kırmızısı bi akşam vakti
donuk sarı bi aydınlıkta
ve bütün bu görüntünün üstüne
kentlerin ışığı düşüyordu turuncu mavi eflatun sarı
bi garip düştün uyanmışcasına gerçek
düşten sonraki gerçek kadar uydurma
sürüp giden bi düş kadar yalansız bi açık mor
kentlerde evler
kentlerde apartmanlar türlü barınak vardır
her birinin de bi penceresi
iyi kötü yanan bi ışığı
beyaz açık mavi turuncu sarı
bi ışıkla açılır pencereler
issiz odalarda aradım seni
insansız dünyalarda
aradım
ben hep ben hep aradım seni
sen de aradım ben de aradım
insansız evrenlerde aradım
boşlukötesinde aradım
her pencerenin bi ışığı
soluk sarı soluk mor soluk siyah
sokaklarda aradım seni
akgüvercin gözlü insan bakışlarında
aradım
ışıksız odalarda insansız dünyalarda
boşluk çizgilerinde aradım seni
savaş adına kurşuna dizilenlerin
düşüncelerinde aradım

1973 Senelerinde Bilimin Rolü Ne Olacak

Yazar : Carl Friedrich WEIZÄCKER
Çeviren : Ulusar AKBAY

(Geçen sayıdan devam)

Bu şekil felsefeden gelmektedir; bu sebepten sosyolojinin bazı iyimserleri mevzularını felsefenin zamana uygun şekli olarak his etmişlerdir. Bu şekil, aynı zamanda, daima politik değeri olan bir olaydır. Pratik ile teorinin yeniden şuurumuza gelmesini biz bu hakikate borçluyuz. İşaret parmağını kaldırmaksızın, bu billmin inkişafını kendi iç dinamiğine bırakmak isterim. İdeoloji tenkidi, kendisini tenkid kudretini gösterdiği yerde inandırıcıdır.

Buraya pedagoji'de yerleştirilebilir. O da ödevlerin açık mecburiyetini, antropolojik varsayımların yetersizliğinden doğan acılarla paylaşıyor. Mamafih onun halka, bilimsel teknik dünyada yaşayabilmesi için gerekli eğitimin verilmesinde nispeten sarih rolü vardır. Bunun için pedagoji gelişen, devletlerde tez ele alınması gereken bir ödevdir. Endüstri memleketlerinde aynı problem, eğitim sistemi zamanın gereklerine uymadığı için hiç de önemsiz değildir ve karışıktır. Bilimin hızla inkişaf ve süratli değişimi nedeniyle meslek veya yüksek okullarda öğrenilen bilgiler eskisinden çok daha çabuk yıpranmaktadır.

Meslek hayatının ortasındaki eğitim. başlangıçtaki eğitim kadar önem kazanmaktadır. Bu eğitim sistemimize köklü değişiklikler getirmektedir ve bunları denemeye vakit kalmamaktadır. Burada büyük ödev olarak, gerekli plânlanmanın teorik incelenmesi ortaya çıkmaktadır.

TARİHİ BİLİMLER

Bu isim altında, politik tarih kadar,

sanat tarihi ve lisan bilimlerini, kısaca klasik ruhi bilimleri toplamak isterim. Herne kadar bu bilim dallarında hiç bir zaman bugünkü kadar para harcanmamış ve insan yetiştirilmemiş ise de, bu dallar şimdilik gerileme eğilimi göstermektedirler. Onların pragmatik değerini göstermek güç, geleneklerin koruyucusu olarak rolleri başarı arayanlar için gayr-ı ilginç ve ilerleme ideolojileri içinde karanlıktır.

Bu itimatsızlık anlaşılan, fakat tehlikeli bir körlük taşımaktadır. Eğer geçmiş hareket standartları ve görüşlerin hükmü altında kalırsak, hâl ve gelecekteki ödevlerimize hakim olamayacağımız gerçektir. Fakat, psikoanaliz'in de bildiği gibi, tanınmayan veya kenara itilen geçmiş, şuur altından idâre eder. Geçmişin yenilmesi için, onun hâlde şuurlu olarak değerlendirilmesi gerekir ve bu da ancak geçmişin kabul edildiği anda mümkündür. Kabul etmek, tasvip etmek değildir. Geçmiş, eleştirilmez olarak kabuledildiği takdirde aynı derecede tehlikelidir. Ben kendi başarısızlığımı ancak, onu sâdece soyut değil aynı zamanda şuurlu olarak kabullendiğim zaman yenebilirim. Hata kabullenilmediği müddetçe tashih edilemez. Yanlışlık unutulmakla yenilmez, bilâkis tekrarına meydan verilir. İnsan olarak bir gelenek'in taşıyıcısı olduğumdan, atalarımın, yani geleneklerinin beni şekillendirdiği kişilerin hatâ, başarısızlık ve yanlışları benim hatâm, başarısızlık veya yanlışlarımdır. Bütün bunları «bana ne!» diyerek yenezem, zira gizlenmiş binlerce yoldan gelenekler beni de şekillendirmektedir. Nihayet, geçmişe

karşı tutum, yalnızca tenkid'i ise, doğru olmaz. Ben başarısızlık, hatâ ve suçumu kendi kendimden nefretten uzak olduğum bir anda değerlendirebilirim. Bu sebepten geçmişle, kendinin olan geçmişle; çakışmak onun tenkidinin şartlarından birisidir.

Geçmişle olan bu münasebetin bilim düzeyinde uyanık tutulması, tarihi bilimlerin ödevlerinden birisidir. Buna ilâveten müspet tarihi bilimlerin şuurumuza büyük hedyesi, **tarihi düşünme kudreti**'dir. Bununla, bir şahsı, bir cemiyeti veya bir devreyi **kendi şartları ile** anlama eğitimi kast ediyorum. Belki de, insanların öncül hükümlerini sâkince anlamamın dışında hiç bir eğitim böylesine öncül hükümlerden kurtarıcı değildir. Gelenekler tabiatın neticesi olmayıp, bilâkis hürriyetin ürünü olduklarından, çok şekillilik insanın varlığına aittir. Her şeyi kendi taşımaya uygun tarak üzerinden kestığımız müddetçe biz dünyayı ne insanlı ne de düzenli tutabiliriz.

Bununla birlikte ruhi bilimlere, şuurumuz için önemli rolü her zaman oynamadıkları sitemini yapmamız gerekir. Bence tabii bilimlerin bilim idealini alt etmesi talihsiz tesirler doğurmuştur. Tabii bilimlerde tecrübeler nispeten kolay, evet-hayır şeklinde tanımlanabilecek kararlar olarak stilleştirilebilir ve bu sebepten kaderi ve tabiatı farklı insanlar tarafından kontrol edilebilirler. Ruhi bilimlerde bir makale veya harekâti anlamak için gerekli tecrübeler, bu makale veya harekâtin doğduğu insanî yaşantı ve davranış tipinden iç tecrübedir.

DİN BİLİMİ

Çağdaşlarımızın azınlığı, dini bir bilim olarak kabul ederler. Oysa din, diğer bilimlerden daha az kesin metod prensiplerine sâhip değildir. O topluluğun, kilisenin en eski yazılı derlemesinden çıkarak, bağlayıcı geleneklerin, yorumu ve naklidir. Sistematik düşünceye muhtaç olduğu yerde, kesinlikle felsefi prensiplere bağlı kalmıştır. Metin ve gelenek tenkidine iktiyacı olduğu yerde, iki asırdan beri ruhi

bilimlerin metodunu, hem de misâl olacak müspetlikle kullanmıştır.

Bununla beraber yeni zamanın din karşısında olma özelliği açık bir sebebe sâhiptir. **Bilim, muhtevası önceden kararlaştırılmıyan, hür ve tekrarlanabilen tecrübe içerisinde araştırma yapmak istiyor. Bulunacak hakikatin herhangi bir otoriteye bağımlı prensip olarak red ediyor.** Mafih burada tarih açısından incelendiğinde, bir kısa görüşlülük hüküm sürmekte. Deneysel bilim de, tamamiyle tekrarlanamayacak geçmiş tecrübeleri otorite olarak kabul ediyor, dinde de tecrübenin her insan için ulaşılabilir olduğu geçerli: «Eğer benim emirlerimi takip ederseniz, doğru olduklarını göreceksiniz.» Tabii bilimler için son derece önemli olan değer hükmi realite ayırımı, bir değer tecrübesinin yaşanması için onun istenmesinin mecburi olduğu yerde ayakta tutulamaz. Bilimde, değer yargısının bitarafılığı her ne kadar bir değer, yani kendi öncül hükümlerinden ayrılma disiplini ise de, hiç de bir son metafizik hakikat değildir. Bizim sahip olduğumuzdan daha geniş bir bakışa, teolojide, bilhassa tarihi otoritelere bağlılığında, bir deneysel bilim olarak görünecektir. Bu bilimin tarlasında tecrübelerin değişimi yıllarla veya on yıllarla değil, bin yıllarla olmaktadır.

Varlığımıza ait tecrübelerin hızla değişiminde, bu uzun vâdeli bilim gayet tabiidir ki derin bir krize sürüklenmektedir. Burada kaçırılan pek çok şeyi geri bulmamız gerekir. **Kanaatimce sâdece din, insanı ne kendi, ne de tabiat üzerine kurulmuş görmeyip, bilâkis onu ilâh veya ilâhi denen daha büyük bir ruhi hakikat üzerine oturtarak, kâfi derecede derin temelli bir antropolojiye sâhiptir.** Bu tasarruf ve onun önündeki sorumluluğu dini asırlar boyu yeni tecrübeleri kayda, ama sonunda değersiz olarak sınıflandırmaya adetâ zorladı. Fakat bu tutumuyla, hakikatle, hattâ ona yönltilen hakikatle, bağımlı kaybetme tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştı, zira o hakikat te tarih içerisinde değişmektedir. Tanrı uzağından gemilerin geçtiği bir fe-

(Lütfen çeviriniz)

ner haline geldi. Bizim neslimizde ise bu tutum çökmektedir. Bu sebepten «Tanrı öldü» cümlesi teologları heyecanlandırmaktadır. Sadece bu çökmeyi yaşamış teologlar modern insanlara ikna edici bir şekilde hitap edebilmektedirler, zira modern insanların sesi onlara ulaşmaktadır.

Hıristiyan dinin tarihi körlüklerinden birisi de, kendinden gayrı dinleri reddidir. Elia'nın Baal rahiplerine karşı toleranssızlığı, tarihin gerektirdiği, bitkiselmiş ilâhlardan öteye atılan bir adımdır. Toleranssızlığın İslâm, Budizm, hinduizm üzerine tatbiki ise çok karışık ve henüz izah edilememiş bir bağın basitleştirilmiş şeklidir. Dinî arayan batılı entellektüeller ise burada, kilisenin daha bir süre önce içinde bulunduğu bir şaşkınlıkla ilerlediler. Onlara zen, yoga, her ne kadar bunlardan geçerli yaşantı şekilleri kazanmadı iseler de, yaşayan kavramlar oldu. Bu şimdiye kadar kenara itilmiş hakikâtlarin içine girilmesi sonucu, on yıllarla ölçülemeyecek bir şuur değişimi kapıda beklemektedir.

FELSEFE

Felsefenin bu gün yüksek okul disiplini olarak kudreti yoktur. Kıta Avrupa'sında, sağlam filolofiler şeklinde bir bilgi hazinesi vardır. Fakat bu bilgi nadiren, her şeyden evvel felsefenin ödevinin güçlüğünden dolayı, aktif şura dönüşmektedir.

Felsefe sormaya devam etmek olarak tarif edilebilir. Sokrat onu bu anlamda örnek olacak derecede güzel bir şekilde tatbik etmiştir. Eğer pozitif bilimler karar verilebilen sorular çerçevesinde kahrırsa, felsefe pozitif bilim değildir. Fakat bu ayı-

rım asla kesin değildir. Bilimin büyük ilerlemeleri çoğunlukla, hattâ daima, sorulmamış soruların sorulması sonucudur. Bu bakımdan bilimin büyük başarıları felsefe ile pozitif bilimin çocuklarıdır. Felsefe özel soru hazinesine ve kendine has tecrübesine (Safdil düşünce akıntısına karşı yüzme tecrübesi: «Orada ne yapıyorum?») ve bu tecrübe altında kendine uygun geçerliğe sahiptir.

Şimdiki sahne karışıktır. Varoluşçuluk sönmüştür. Soruya devam sahnesine, kendisi bir bilim olmak isteyen felsefe ve pratikte yaşamak isteyen bir cemiyet felsefesi hâkimdir. Her ikisi de önemlidir. Bana üzerine felsefenin başladığı bir seviye şuurunun devamlı olarak uyanması önemli görünür. Bu ise geçmişin büyük filozoflarıyla konuşma yolundan başka bir şekilde öğrenilemez. Bunun ne kadar zor (ve gerekli) olduğunu bu gün kimse bilmiyor (ve eskiden de kimse bilmezdi). Ben akademik felsefe derslerinde defalarca ümit dolu, üstün kaabiliyetli gençlerin Eflâton veya Kant'ın hangi noktada zamanın paralelinde olmadıklarını çabucak gördüklerini tespit ettim. Fakat onlar senelerce sabır ve sebatla tecrübe sahibi olmadıkları takdirde, her filozofu tenkid edip, fakat onun neden bahs ettiğini objektif olarak anlamadıkça, hiç bir zaman kendilerine ait felsefi çalışma yapmak gücüne sâhip olamamışlardır.

Burada böyle bir felsefenin muhtevasını tasvire kalkışmak ölçüyü kaçırmak olur. Fakat belki, gelecek on senenin bilimini incelemek, aynı zamanda yan ürün olarak, bir parçacıkta felsefi eğitim olabilir.

(SON)

Metapsişik Terimler Sözlüğü

Başlı başına bir bilgi kaynağı olarak kendisinden yararlanabileceğiniz bu sözlüğü ödemeli olarak P.K. 1157'den isteyiniz.

Baskısı sınırlıdır.

Fiyatı 10 TL. dir.

Aşağıdaki yazı Nils - Olof Jacobson'un «Ölümden Sonra Hayat» adlı kitabından alınmıştır. İsveçli yazar ruh doktoru olup aynı zamanda Parapsikoloji ile uğraşmakta ve çeşitli araştırmaları yapmaktadır. Bu kitabında da parapsikoloji çıkış noktası olarak kabul edilmiş ve ölüm sorunu incelenmiştir.

ÖLÜM ÜZERİNE DÖRT GÖRÜŞ

Biri ölürse ne olur? Fazla önemli bir soru değil bu belki de... Fakat yakın akrabalarımızdan biri veya bir dostumuz öldüğünde birdenbire en üstünde durduğumuz hattâ bizi bir bunalıma götürebilecek bir sorun olabilir, ölüm. Ölenin bıraktığı boşluk, onun herhangi bir yerde herhangi bir şekilde yaşamadığı sorununu yaratır kafamızda. Bu soruya bir cevap bulma isteği yakınımızın ölümünün doğurduğu boşluğa alıştıktan sonra da var olmaya devam eder. Soru bazen resmî tartışmalarda, bazı gazete küpürlerinde ortaya çıkar ve çıkmasıyla kaybolması bir olur. Ölüm istenerek tartışılan bir konu değildir çünkü. İnsanların bahsedecekleri birçok değişik konular vardır. kaldı ki ölümden sonra herşeyin bittiğini ilim çoktan «ispatlamıştır». Gene de ilim hiçbir şey ispatlamamıştır diyoruz biz. Kesin bir cevap bulunamamıştır, soru halen açıktır. Kendimize yeni bir görüş kazandırmak için, şu dört ihtimali gözden geçirmemiz faydalı olur: Birinci İhtimal: Doğumdan evvel birşey olmadığı gibi, ölümden sonra da birşey yoktur. Ölümden sonra ferdi şuurluluğun devam ettiğini kimse ispat edememiştir. Hayatımız karanlık içinde kısa bir şuurluluk parlamasıdır. İkinci İhtimal: Hiçbirşey bilmediğimize göre böyle bir sorunla uğraşmak anlamsızdır. Üçüncü İhtimal: Din kitaplarına göre, hayat doğumla başlar ebediyete kadar devam eder. Ölümden sonra hayat devam eder ve biz dünya üzerindeki davranışlarımıza göre cennet veya cehenneme gideriz. Dördüncü İhtimal: Ferdî şuurluluğun ölümden sonra da belli bir şekilde devam edeceği düşüncesidir. Fakat bu da sadece bir var-

sayımdan ibarettir. Buna paralel olarak doğumdan evvel bir hayat olup olmadığı sorusu da şimdilik cevapsız kalmaktadır.

Bu dört ihtimali gözden geçirecek olursak ikinci ve üçüncünün bizi ilgilendirmediğini görürüz. Hele üçüncü ihtimal insanlarda düşünceyi engelleyen bir dogma olduğu için üstünde hiç durmayacağız. Birinci ihtimal bugün pek yaygın olan materyalist düşüncenin ta kendisidir. Bu görüşü destekleyen nesne maddenin kendisi olduğundan daha akla yakın gözüktür ve daha fazla taraftar toplar. Dördüncü ihtimali desteklemek ise birinciden çok daha zordur ve bu düşüncede olanlar hayal gücü geniş insanlar olarak nitelendirilirler. Gine de her iki ihtimali tutan taraftarlar vardır.

Birinci ihtimali ele alırsak, öldükten sonra hayatımız devam etmeyeceğine göre hayattayken doğru düşünüp düşünmediğimizi hiç bir zaman öğrenemeyeceğiz.

Fakat dördüncü ihtimale göre ölüme hazırlıklı gidersek ne kaybımız olur? Üstelik böyle bir düşünce bazılarının yaşayışlarını renklendirmeye, bazılarının dertlerini unutturmaya yaradığı gibi çoğu insanları da daha insanca davranışlara sevk eder. Bu görüşe karşı olanlar, böyle düşünce tarzına «insanları uyuşturan felsefe» diyebilirler. —Hayır, kör bir inanışa saplanıp kalmayıp, sakın bir düşünüşten sonra elde edilen bu yargı dünya üzerindeki vazifelerimizi ifa etmemizi engellemek, tam aksine bu tip düşünce belki de bize daha geniş bir görüş açısı sağlar ve problemlerimizi çözümlenmekte yardımcı olabilir.

Herşeyi Sevgiye Ver

J. L. LIEBMAN

Bütün edebiyat, insanın sevgi ihtiyasını kavfeder. Batı şiir edebiyatının en büyük ve tek konusu sevgidir. En asil hisli şairlerimiz, en ulvi dakikalarında tatmin edilmiş sevginin verdiği haz ve sevinçleri; sevgilerini kaybedenlerin veya en çok arzu edilen bu rabıtayı tatmamış olanların çektikleri ıstırap ve acıları tarif etmişlerdir. Bilhassa sevdiğim şu satırlar Emerson'undur :

**«Her şeyi sevgiye ver,
Kalbino itaat et;
Dost, akraba, zaman
Mal, mülk, şöhret,
Pân para...
Hiç bir isteği reddetme!»**

Her şeyi sevgiye ver! Eğer insan şu basit nasihate itaat edebilse, dünya ne çabuk ve ne mükemmel surette islah olur! Sevginin bu daha yüksek başarılarının çoklarımıza nasip olmadığını kabul etmek bile, herhangi iki insan arasında, patron ile işçi veya iki arkadaş arasında tatbiki ikinci derecede sevgi şekli vardır. Bununla, basit şefkat, kardeş sevgisi ve karşılıklı rikkat faziletlerini kastediyorum. Bütün fânilerin ekmekten sonra, hasretini çektiği, açlığını duyduğu gıda budur; ruhun biricik esas vitaminidir. Felâket ve harabiyet zamanlarında tabii surette meydana çıkar, insanların hareketlerinde bunu görmek çok hoştur.

Günlük alâkalarımızda çok az kimseler bu şifa verici bağı kullanırlar. Satıcıyı, evdeki iş yardımcılarını, garaj veya başka işlerimizde çalışan adamları, obiselerimizi ütüleyen terziyi, büyük şefkat programımız dışında bırakamayız. «İnsanlar arasında kardeşlik» teranesini birçoklarımız tomuraklı sözlerle başkalarına vaazederiz, halbuki kendimiz işimizi gören bir adama hiç de müsavat üzere muamele etmeyiz. Thoreau: «Berberi, aşçısı, veya uşağının da

kendisinin yapısında olan aynı balçıktan yaratılmış olduğunu unutan herhangi bir adama, ben, merhamet sahibi diyemem!» diyor. Cemiyetimizin karışık tekerleklerinin dönmesine yardım eden insanlara karşı tecavüzkâr vaziyet alırken kendi kalb huzurumuzu boğmaktayız. Hemcinsimiz olan bir insan ne biçimdir, adı nedir, önce bunu anlamak ve onun da bizim gibi bir insan olduğunu kabul etmek için lâzım olan vakti, sabrı ve sevgiyi sarfedecek olursak, o zaman insanlar arasında kardeşlik daha iyi bir şekilde yer bulur.

«Sevgi» kelimesini saf yürekle söylemeden önce, esasında bunu ilham eden ölmüş ümidi ve onu yaşatan fânî zaruretleri daha derin surette idrâk etmemiz icap eder. Bir gün zarfında rastgeldiğimiz her şahıs vakarlı ve esaslı bir insandır, biz de ona hakaret veya kötü muamele ettiğimiz zamanlar büyük bir insaniyetsizlik etmiş oluruz, düşüncesi hayatlarımızı döndüren cevherli mil olmalıdır.

Aramızda, şu hakikatî lâyikiyle müdirlik olan kaç kişi var? Yıldızlar ve güneş için cazibe kaidesi ne ise, insanlar için de sevgi kaidesi odur; mekân içinde cazibe ve defî kuvveti ne ise, beşer cemiyetinde kabul ve red kaidesi odur.

Hemcinsimiz tarafından kabul ve takdir olunmak, onların arkadaşlığına ve tevaccühüne nail olmak hayatın en baş zevkidir. Arkadaşlık ihtiyacının yemek ihtiyacı ve samimi, sıcak, insani alâkaların yerine başka şeyleri kabul etmek suretiyle bütün hayatlarını yaşarlar. Durmadan yeni ihtiras mevzuları arayan Don Juan'lar kendilerini ümitsiz bir surette içki, şehvet ve ahlâksızlık içinde kaybetmeğe çalışan erkek ve kadınlar bizim tahminimizden daha üstün derecede yalnız ve çıplak çocuklardır; içinde kayboldukları dünya onlar için hiç bir zaman sevgi cevabı doku-

mamış ve uzun yılların boş koridorları boyunca onları aman bilmez bir katılıkla yalnız ve kimsesiz bir halde sürmüştür. Zaferden zafere koşar gibi görünen kudret sahibi ve insafsız adamların maskelerinin arkasına bakınız, çok kere göreceksiniz ki, bu adamların ruhları hakikatte ric'at halinde bir ordudur ve yalnızlıktan yalnızlığa tozmaktadır.

Fertler sıfatıyla en önce başka insanlarla basit sevgi bağlarına muhtacdır. Dostluğun da, izdivacın da sırrı budur; iyi şekliyle bu çiftlerin veya dostların birbirine kuvvet ve cesaret vermeleri, ve hayatın bütün insanlara verdiği yaraların sarılmasıdır. Bizim her hâlimizi bilen ve buna rağmen seven kimseler tarafından kabul olunup makbul sayıldığımız ve bize ihtiyaçları olduğunu bildiğimiz zaman, her anlayışın üstünde olan sükûn ve huzurun ilk zerresini tatmış oluruz.

Dinamik psikoloji bugün bize şunu izah ediyor: İnsan oğlunun tabiatında başkalarında sevgi kabul etmek yolunda önüne geçilmez bir ihtiyaç vardır. fakat bundan başka yakınlarından gelen sevgiden mahrum kalınca sevinç ve huzur içinde yaşamasına imkân yoktur; fakat bunlardan daha ehemmiyetli bir nokta da var: Başkalarını sevmek ve harici dünyaya şefkat besletmek insanın çok derin ruhi bir ihtiyacıdır.

Her «ego» nun tekâmülünde öyle bir zaman gelir ki, mutlaka ya komşularını sevmeyi öğrenmeli, yahut da çarpılmış «sakatlanmış» gahsiyet hâline gelmelidir. Normal şekilde olgunlaşan insanın ruhunda «vermek» ihtiyacı çok büyüktür. Erkekler ve kadınlar evlenmelerinin neticesinde çocuk isterler, insan kalbinde bulunan bu arzu, haddi zatında, insan tabiatının asıl hamurunda bulunan cömertliğin taşkınlığına en büyük delildir. Ana-babanın içinde uyanan şiddetli arzu artık hayattan bir şey almak değil, hayata bir şey katmaktır.

İnsanın kendi benliğinden bir şey vermek arzusu ile yanması —bu arzu maddî veya mânevî çocuk meydana getirmek, insanlar için bir köprü, bir şîr, bir şarkı.

bir icat, veya bir ilâç yapmak— insan baştan başa egotizmden ibarettir diye idda eden hodbin siniklere hakikî bir cevaptır.

Benliğimizin inkışafı esasında öyle bir zaman gelir ki, almak hissi —ki bu hodbinliğin esasıdır— vermek hissine yol açar, hem de karşı konulmaz bir arzu halini alarak... Vermek, açılmak, gerek bir aile, gerekse bir temiyet teşkili suretiyle kendi sathî hudutlarımızdan ötlere gitmek isteriz. Zaman gelir ki kendi benliğimize artık fazlasıyla doymuş oluruz, hayat da bizden artık benliğimizin dışına çıkıp başka insan hayatlarına karışmamızı ister; o zaman pasif kab olmaktan çıkar, canlı bir kaynak halini alırız; Hayat bu işte bizim arzularımızı sormaz; fakat geçirdiğimiz biyolojik büyüme ameliyesinde bizi hayatın parazitleri olmaktan vazgeçmeğe mecbur eder ve aynı hayatın patronları olmamızı emreder.

Psikoloji ilmi, dünyaya sevgi bezletmek ihtiyacı olgun insan tabiatının zarurî bir vechesidir diye iddia etmekle kalmıyor, insanın, kendi benliğinin ülkesi dışında bir müstakil beşer şahsiyetleri dünyasına olan ihtiyacı yaradılışındadır, diyor.

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Şu gittikçe daha iyi anlaşılın bir keyfiyettir ki, herkesi bizi sevmeye ve bize hayran olmağa mecbur etmek yolunda benliği merkez edinen hayatlar yaşayacak olursak, nihayette bir gün olur, ne kendimizden, ne de başkalarından zevk alamadığımızı görürüz. Başka insanların müstakil varlıklarına hürmet etmedikçe insanlarla alâkamız tam olamaz. Kendimiz hür ve başka herkes kölemiz olacak olan bizim için bundan daha büyük bir felâket olamaz. Hür bir dünya olmadan hiç bir «benlik» mevcut olamaz. Herkese kayıtsız şartsız hükmeden bir diktatörün emri altında bulunan bir dünya gerçekten çılgın bir dünya olur. Psikolojik denemelerin şimdi isbat etmiş olduğu hakikat budur: «Komşu sevgisi», «Benlik sevgisi» için mutlak bir zaruretler; yani önce komşusunu sevmekten, hakiki mânâsıyla insan kendini sevmeyiz.

Zamanın en zeki psikologlarından Paul Echilder'in iddiasına göre insan tabiatının yıkıcı ve zalım tarafı, işin ikinci derecede kalan bir cihettir; insan oğlunun başlıca ilcası, yapıcı ve yaratıcıdır. Küçük çocuklar üzerinde yapılan bir denemeyi anlatıyor. Çocukların eline oyuncak veriyorlar, ve bu bebekleri parçalamaya teşvik edici bir çok fırsatlar yaratıyorlar. Tekrar tekrar alınan neticeler müspet mahiyette olmuş, çocuklar bebekleri tamir etmeye uğraşmış, ve «onları eski hallerine getirmeye» çalışmışlardır. Çocuklarda çok kere zalimlik gibi görünen tecavüzkâr hareketler hakikatte bir merak sâiki ve kendilerinden dışarıda olan o müstakil dünyanın hakikatını keşfetmek arzusudur.

Çocuklarda görülen merak, büyüklerde görülen yaratıcı sâik, sadece kudret isteyen sâikler değildir, aynı zamanda beşer tabiatının yaradılıştan yapıcı ve sevgiyeye müstait hususiyetlere malik olduğunu gösterir. Dünya öyle bir şekilde kurulmuştur ki, insan, kendi tabiatında bulunana başkalarına vermek ihtiyacını tatmin etmedikçe, kendi hemcinsinin hürriyet ve bütünlüğünün teminine yardım etmedikçe, kendi benliğini tamamiyle idrâk edemez ve kendi ruhunun isteklerini tatmin edemez.

Şu muhakkak ki, sadizm insan tabiatı hakkındaki hikâyenin hepsini anlatmaktan çok uzaktır; ve sadece şu noktaları göz önüne koyabilir; İnsanlar kendilerinde buldukları meysusiyet ve şaşkınlık yüzünden, kendi iç âlemlerindeki çarpıklık ve his mücadelelerinden dolayı dünyadan öğ almak sâikiyle nefret hisleri beslerler ve kırıp yıkmak isterler. Psikolog kliniklerinde sık sık görüldüğüne göre bu çarpıklıklar ve mücadeleler tâyin ve tahlil olununca, sevgiyi ve başka şahsiyetlerin hakkını kabule meyyal olan asıl insan hissi kendini gösterir.

MÜSAMAHA SEVGİ DEMEKTİR

Komşularımızı en iyi şekilde nasıl sevebiliriz İnsan, diğerkâmlık peşinde birçok yollardan gitmiştir. Bunlardan bir ikisini kaydetmek kâfidir. Herkesin ayrı hususiyeti olduğunu kabul etmek, içimizden bunu hoş görmeğe alışmak, ve içimizdeki tahakküm temayülünü boğmak, komşularımıza karşı sevgi göstermenin en iyi yoludur. Hakikatte dünya ferdi mahiyette emperyalistlerle dopdoludur. Hiç bir yabancı toprak ele geçiremeyen, fakat kendilerine en yakın ve en sevgili olan kimselere türlü türlü tahakküm yükleri yükleyen ve cezâ çektiren kimseler pek çoktur: Meselâ, başka sanatlara istidadı olan çocuğunu zorla işine alan baba, acıma veya kusurluluk zincirleriyle kızını kendine hizmet işine bağlayan ve dolayısıyla ona ferdi hayat fırsatı vermiyen anne bunlardandır. Alle muhitindeki bu totalitarianların aksine olarak, bize en yakın olan kimselere, bizim arzularımıza körü körüne tâbi olmaktan ziyade kendi benliklerine sahip olmalarına müsaade etmek, ve sevgi aşkına, ne kızımız, ne oğlumuz, ne karımız, ne de kardeşimizden bizim irademize kayıtsız, şartsız teslim olmalarını istememekle sevgi göstermiş oluruz.

Komşu sevgisi, başkalarının yalnız fikirlerini değil, ondan çok daha ehemmiyetli olan hoş görme haliyle tezahür eder. Bu suretle, şu derin dinî hayat felsefesini kabul etmiş oluyoruz: Allah her erkeği ve her kadını, ayrı bir mizaçta, başka başka

ihtiyaçlar, arzular ve hayallerle mücehhez kudsi şahsiyetler olarak yaratmıştır. İçinde yaşadığımız dünya, türlü türlü şeylerle dolu bir çokluk dünyasıdır; burada birbirinin aynı olan iki yıldız olmadığı gibi, kar tanelerinin her birinin de ayrı örneği var. Görülüyor ki, Cenabı Hak dünyayı bir aynılık yığını halinde yaratmayı uygun saymamıştır. Bunun için mahlûkat böyle çeşitlidir. Biz insanlar için de hâl böyledir. Bazı insanlar dinamik ve yerinde durmaz tabiattedirler; başkaları ise sâkin ve düşüncelidir. İnsan var ki, bedeni bir pehlivan vücududur; adaleli, kuvvetli, canlıdır; ve solgun benizli şairden veya zayıf zâhitten çok daha fazla beden faaliyetine ihtiyacı vardır. Adam var ki, çok şer. mi zaçlıdır. Ağzı daima kahkalar taşırır, başkasını ki ise melânkoliktir, hüznünlü nağmeler aksettirir. Bünyevi teşekküllerimiz ayrı ayrıdır; bu basit ayrılıktır ki, çok kereler mizacımızın birbirine zıt arzularını yerine betirmemizde âmildir, ve bizi işe veya düşünceye, ihtirasa veya arzularımızı harşse, galebeye veya hislerimize boyun eğmeğe sevkeder. Burada yaradılış veya istidat fatalizmi yoktur. Benliğimizi saran çitleri değiştirmek, kırmak veya onlara şekil vermek bizim elimizdedir, fakat başka ellerdeki koca makasların benliğimiz üstünde işlemesine, ve kendi evlerine süs olsun diye ruhlarımızın canlı dallarını koparmalarına müsaade etmemeliyiz.

Şahsi alâkalarda hakiki müsamahakârlık yalnız din ahlâkında değil, şahsiyetlerin ayarlanması yolunda da önceden lâzım olan şeydir. Başkaları, bizim iyi, makbul ve uygun saydığımız şeyler hakkındaki fikirlerimize ve isteklerimize uymuyorlar diye üzülmüyor muyuz? Şu halde biz de iç kumaşımızın dokusunun doğruluğundan emin değiliz. Kendinden emin olan kimse, başkalarını da oldukları gibi kabul etmeğe razı olur. Kendi karakteri sabit olmıyan kimse, başkalarını da kendi kalıbına dökmek suretiyle bu emniyeti kazanmağa çabışır.

Komşularımıza karşı hakiki sevgiyi, ancak bir başkasının mutlaka bizim istediğimiz gibi, bizim düşünüşümüze göre;

daha açıkçası, kendi şahsımızın ikinci nüshas olmasını istemekten vazgeçtiğimiz zaman gösteririz.

Komşu sevgisinin bir nev'i olan müsamaha, bizim yalnız yakın alâkalarımızda değil, cemiyet sahasında da kendini göstermelidir. Fıkır ve politika âleminde hürriyete kavuşmuş fikirler taassup ve kine müsamaha ile galip gelir. Müsamahanın, sadece tahammül ve başkalarının bizim fikirlerimize uymıyan düşünüşlerine karşı pasif bir sabır göstermekten çok daha büyük mânası vardır. Müsamaha, hakkıyla anlaşıldığı takdirde mânası şudur: Müsamaha, başkalarının inanışlarını, işlerini ve itiyatlarını, mutlaka kabule ve benimsemeğe mecbur olmadan anlamağa çalışmak yolunda gösterilen müspet ve dostça samimi gayrettir. Müsamaha, bizde, komşumuzun görüş noktasını takdir hissini canlandırır, ve hürmetimizi artırır. Hattâ bundan da daha öteye gider: Bir muhasımın haklarına tecavüz edildiğini gördüğümüz zaman, bu his bizde müdafaa ruhu yaratır. Voltaire'in şu meşhur sözleri her asır ve her yerde müsamaha idealine tercüman olur: «Sözlerinizin hiç biriyle aynı fikirde değilim, fakat bunları söylemek hakkınızı ölmüneye kadar müdafaa ederim.»

Müsamahakâr kimse nazik bir muvazaneyi gözetmelidir; yâni, cehalet ve korkuya dayanan bir kin ile, renksiz kayıtsızlık —ki, bu sâdece mânevi atalet âlâmeti olabilir— arasındaki muvazene... John Morley diyor ki: «Birçok şeylerde müsamaha dediğimiz hâl, bizim kendimize mahsus muayyen ve müspet fikirlerimizin olmaması ve bunları tâyin etmeyi arzu etmeyişimizdir.» Müsamaha ahlâki geçveklilik veya kabul olunmuş prensiplerden ayrılmak değildir. Duygusuzca: «İster öyle, ister böyle olsun, bence müsavî» diyecek olursak, yaptığımız müsamahakârlık değil, tembelliktir. Öbür yandan komşumuzu kendi inanışlarımıza uymas için zorlayacak olursak, kendimizi en tehlikeli mevkie koymuş, ve başkalarının haklarına tecavüz etmiş oluruz.

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Bu meselede ilham sahibi olan rehberlerden John Milton ve Roger Williams'ın tavsiyeleri, ne yalandan tatlı dil ve uysallık, ne de kendinden fazla emin bir kavgaçılıktır. Bilhassa ikincisi, yani kavgaçılık değil. Anlayışı kit, cahil kimsele-
rin doğruyu yalnız kendileri bilirler, iddiası meşhurdur. Bundan şüphe etmeğe kal-kıgan yumruğu yer. Halbuki en ufak bir muhayyile kuvvetine malik olan kimse bilir ki, hakikat herhangi bir şahsî mef-
humdan çok daha geniş ve herhangi bir yumruktan daha kuvvetlidir. Hatırlayınız ki, geçen yıllarla nice fikirleri ve nice hisleri arkada bırakmış bulunuyoruz. Bir yandan şansımız yardım eder, bir yandan da etrafımızdaki dünyaya karşı daha uya-nık hislerimiz olursa, belki ileride daha birçok fikir ve hisleri arkada bırakırız. Bakınız Renan ne diyor: «Fikirlerimiz, dü-
şünmekten hâli kaldığımız noktada sabit kal.» Bu sözler, beyin damarlarımızın vaktinden evvel katılaşmasına, veya bizim bildiğimiz ve düşündüğümüz, daima doğ-
rudur diye inat etmemize karşı kâfi bir ikazdır.

Bu suretle tahlil edilince, mûsamaha, ferdi ve içtimai hürriyetin istihkâmı, yüz bir çeşit âmme hukukunun garantisi, ve cemiyetin yapmak istediği herhangi bir kûltür terakkisinde baş unsur hâlini alır. Mûsamahayı köriyetiniz veya derece dere-
ce azaltınız, uğrunda çok mücadele etmiş olduğunuz ananevi hürriyeti eksiltir ve daha kazanılacak olan hürriyetler uğrun-
da olacak savaşları tehlikeye korsunuz. Easin serbestliğimizi, toplantı ve dinî ibadet hürriyetimizi, hattâ demokrat hükû-
metimizin şeklini bile, emekle bina edilmiş, fertlerce riayet edilmiş ve şahıslar tarafın-
dan icra mevkiine konulmuş bu mûsamaha setleri tutmaktadır. Mûsamahayı tutan elimizi gevşettiğimiz, kendi ferdi haya-
tımızda bunu tatbik edemediğimiz zaman bütün binayı tehlikeye koymuş oluruz.

Amerika'da, büyük mûsamaha resul-
leri çıkmıştır; George Washington'un, Tory'ler hesabına müdahalesi az kimsele-
rin bildiği bir mısaldır. Çabuk alev alan bir takım vatanperverler Tory mallarını

yağma etmek ve kendilerini hürpalamak istedikleri zaman, Washington, bunların sessizce Kanada'ya gitmelerine müsaade etti. Washington, kendisi vicdan hürriyeti-
ni istediği için, bunu başkalarında müda-
faa etti. Roger Williams, Salem'de din hürriyetinden mahrum bırakılınca, kışın ortasında türlü muhataralarla dolu orman-
larda yayan bir yolculuğa katlandı; niçin? Amerika'nın ilk âmme hukuku ve dinî hürriyet mâbedi olan Providence şehrinin temclini atmak için. Phillips Brooks, meş-
hur bir konuşmasında, Amerikan mûsa-
mahası hakkında kendi felsefesini şu söz-
lerde toplamıştır: Mûsamaha, birbirine zıt akıllar arasında tamamen meşru ve şe-
refli bir alâkayı ifade eder. Fikirce dost-
tumdan tamamen ayrı olabilirim, fakat ona hürmet ederim; ben onun kendi kanaatlerine sadık olmasını isterim, fakat kendi kanaatimi ona kabul ettirmeğe ça-
lışmak benim hem hakkım, hem de vazifemdir. Mûsamaha, ciddi kanaatli şahsî hoş görüşün tam bir âhenk içinde birleş-
mesidir.»

Mûsamaha, bazı müdafilerinin bütün yiğitliğine rağmen ço knazik bir fidandır. Bakımsız kalırsa, solar, ve kurur. Bu fidan solarken, başka bir fidan, zehirli bir mantar olan mûsamahasızlık onun yerini alır. Bu birdenbire değil, görülmez ve sezilmez ufak derecelerde vukua gelir. Bir imtiyaz kaldırılır, sansür konulur, kin ve nefret kök salar, bir takım baskı tedbirleri alınır, kanunlar yapılır, derken kendimizi bir mûsamahasızlık kara ormanında buluruz; öyle bir orman ki, gölgeliklerinde ya-
şayanların hepsini güneşten mahrum eder ve korku içinde yaşatır.

Demokrasi, politika sahasına uzanmış mûsamaha prensibidir. Mûsamaha, azlıklarını imha etmez, korur. Azlıklar da, buna karşılık olarak, iktidar mevkiindeki parti üzerinde bir fren vazifesi görmek suretiyle çok değerli bir iş yapmış olurlar. Bu, hükümetimizin baş kaziyesidir. Mûsamahayı kaldırırsanız, demokrasimiz yaşayamaz. Z

DİN VE SEVGİ

Dinamik psikolojinin keşfolunmasıyla,

dinin vazifesi de sevgi ve nefret bakımından açıklanmıştır. İnsanlara artık diğer-kâm olunuz, diye nasihat ve ihtara lüzum yoktur, onlara kendinden nefreti, narsizim ve masoizmin türlü kılıklarına girmiş şekilleriyle tanımlarına yardım edilmelidir. Şimdi din insan oğluna, benliğe karşı olan çarpık vaziyetlerin iç esaslarını öğretebiliyor; ve bu iç huzurunun kötü düşmanlarını nasıl alt edebileceğini öğretir. Din, başkalarına karşı sahte sevginin maskesini alacağı edebilir, çünkü bu sahte sevgi, kılığını değiştirmiş sadizimden başka bir şey değildir. Din bize hassas ve anlayışlı olmasını öğretebilir ve bu sayede sahte ile hakikî sevginin mânalarını sezmede hüner sahibi oluruz. Din, sevgi hakkındaki şu kanaatimizi de kuvvetleştirir: Komşu sevgisi bir hayal değildir, bilâkis beşer âleminin nihai icbarlarından biridir.

Daîma almak ve hiç vermemek isteyen kimselerin inkişaf etmemiş şahsiyetler olduğunu öğrenmemize şimdi din yardım ediyor; ve görüyoruz ki bunlar acınacak kiselere, ve inkişaf etmeleri için yardımımıza muhtaçtırlar. Gudde kıfayetsizliği yüzünden lâyıkıyla büyüyüp serpilmemiş çocukları, hormon iğneleri ve endocrine hüllâsaları ile tedavi ettirip bedenleri büyümelerine yardım ettiğimiz gibi... Zaman gelecek ki, hayal kuvvetimiz son iderecede hassaslaşacak ve bugün anormal insanın büyümemiş bedenini gördüğümüz gibi, egoist adamın ruhunu da görebileceğiz. O zaman anlayacağız ki, tamamen benliği

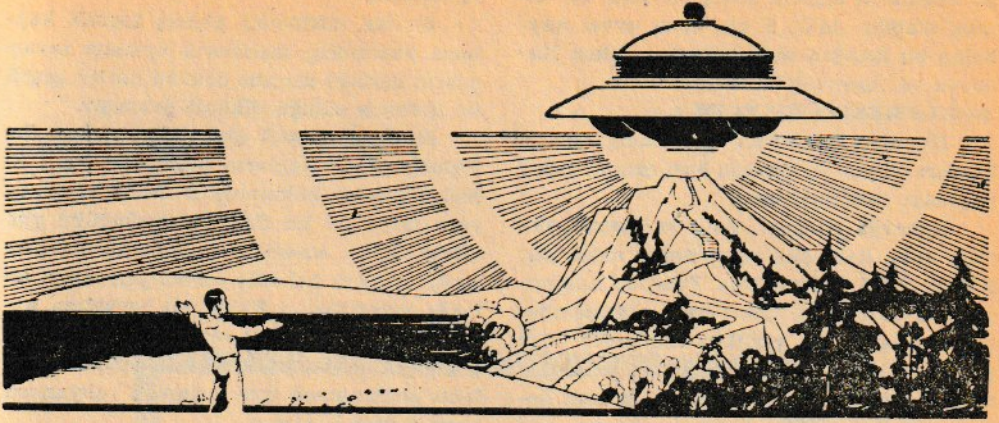
içinde hapsolmuş ve yalnız kendi nefsinin düştüğü fert, hakikatte ahlaktan bir «cretin», mânen bir bûdaldır; ve daima hayattan almağa ve hayata hiç bir şey vermemeye çalışan şahıs mutlaka yarım insan olarak ölür.

Bugünün psikolojisiyle aydınlanmış olarak din şimdi olgun sevgi ile olgun olmayan «sevgi» yi öğretebiliyor. Sevgi, «benliğe», geçmiş kusurlar için bir tazminat faturası verdiği zaman olgun sevgi değildir; böyle bir tazminat faturasını iflâs etmiş ve kahrolmuş bir millet, önce susamış bir galibe ödemekten nasıl âcizse, insan benliği de ödemekten âzidedir. Kendi benliğimizden aşırı tekâmül, aşırı istiklâl, aşırı evliyahk, aşırı kudret istediğimiz zaman, akıl ve ruhlarımıza ne kadar itina ve dikkat edersek edelim, kendimizi, engizyoncuların yaktığı kâfiri sevdiği şekilde sevmiş oluruz.

Olgun komşu sevgisi, imkânsız talep etmeyen ve hayat ülküsünün müsamahalı büyüme olduğunu idrâk eden kayıtsız şartsız sevgidir. Sevgi, «benlik» ve «komşunun değerli taraflarına karşı hürmet vaziyetini kazanmağa muvaffak olduğu zaman olgunlaşır. Kendi şahsiyetinin yapıcı ve yaratıcı taraflarına kıymet vermeğe, bunları daha şümullü sosyal irsiyetin bir kısmı olarak görmeğe muktedir olan, kendini başkalarının efendisi veya kölesi haline koymağa uğraşmadan sevgi alıp vermeğe razı olan kimse, hakikî olgun sevginin en kutsal yerine gerçekten girmiştir

RUH ve MADDE'ye

abone bulunuz, okuyunuz, okutunuz

ATLANTİS SORUNU

Yazan : E. H. GENESLAY Çeviren : SUHA NİZAMOĞLU

Bu parça bilimsel adı ile trakilit yani bir volkan camı idi. Jeologlara göre bu volkanik parça kesinlikle yer yüzünde oluşmuş ve onu deniz dibine batıran çekme olayı anı olmuş ve bir lav akıntısı bu olayı takibetmiştir. Olay jeolojik olarak yenidir, yani 10.000 - 20.000 sene civarındadır.

Atlantiğin her iki kıyısının jeolojisi ve hayvanlar âlemi açısından Termier'nin vardığı sonuç şudur :

«Bir jeolog olarak Eflâtonun Atlantis hikâyesini son derece gerçeğe uygun buluyorum.»

Bu trakilit parçaları Pariste Maden Okulu Müzesine konmuştu. Onları görmek istedim fakat imkân olmadı zira çikkatsızlık nedeniyle, belki hâlâ orada olmalarına rağmen, ne oldukları bilinmiyor.

GİZLİ VERİLER :

Bu gizli verileri çeşitli yazarların eserlerinde görmek mümkündür. Örneğin, H. P. Blavatsky'nin, Dzyan'ın eski hint dokümanlarına dayanarak yazdığı eserde ilk Mısırlıların Atlantis'in bilgilerine, ilmine vakıf olduğunu yazmaktadır; Scott Elliot, «Atlantis tarihi» nin yazarı, astral kleruvayansa dayanarak, bu olayın Eflâtonun anlattığı son Atlantis faciasından daha gerilere götürdüğünü iddia etmektedir; Ru-

dolf Steiner gene kleruvayansa göre kosmos'un (kâinatın) geçmişine daldığını iddia etmekte ve hemen hemen yukarıda adları geçen iki yazar gibi aynı şeyleri söylemektedir.

Bütün bu söylentiler, muhakkak ki ilim adamları tarafından gözönüne alınmadılar. Fakat Besmertey kitabında bunlara da yer verdi ve bilimsel görüşleri değerlendiren, bu konuda şunları yazdı :

«Onları incelerken, belki gerçek menzilden daha büyük zâhiri bir menzil bulunacaktır. Birbirleriyle ölümüne harp yapmış olan Atlantis kitabı hakkındaki bilimsel teorilerin de menzili zâhiri olabilir. Sonuç olarak, geliştirilebilecek, bilimsel kabul edilen bütün düşüncelerin kökenleri, bilim dışı müsbet olmayan düşüncelerin mahzurulu olduklarını kabul etmek gerekir...»

Bütün bunlardan çıkan sonuç Atlantis probleminin çeşitli yollardan hâlâ çözümlenebileceğidir. Örneğin eski eserler, çok çeşitli ve kıymetli bilimsel veriler ve gizli araştırmalar bu biçim yollardandır.

Şu halde, bu günkü Atlantik okyanusunun yerinde, Orta Amerika (Meksika ve Peru) ve Afrika (Mısır ve daha doğrusu)

(Lütfen sayfaı çeviriniz)

ile bağlantılı medeni geniş bir kıta var olmuş olabilir. M.Ö. 9 bin sene evvel kaybolan bu kıtadan arta kalanlar yalnız Kanarya ve Azor adalarıdır.

BEKLEMESİNİ BİLELİM :

Kanarya adalarına giderken, bütün bunları biliyor ve konuda bazı araştırmalar yapmayı tasarlıyordum.

Kanarya adaları, muz ve domatesleriyle ünlü, kalabalık ve volkanik adalardır. XV ve XVI. yüzyıllarda Fransız hakimiyetinde bulunmuş, daha sonra İspanyollara geçmiştir. İlk yerlileri kimlerdi? İlk yerlileri Guans kabilesidir ki bu kabilenin varlığı İspanyollar tarafından hemen hemen yitirilmiştir. Bu kabileden bize yalnız bazı kalıntılar kalmıştır. Bu kalıntılara, ünlü Fransız Antropoloğu Dr. Verneau (1852 — ?) nun başkent Las Palmasta kurduğu, adaların antropolojisini yansıtan; müzede rastlıyoruz. Müzenin incelenmesi konuya iki önemli doküman kazandırmaktadır:

1) Uzun boylu Guans ırkı ölülerini mumyalıyorlardı. Mezarlarda sayısız mumyalar bulunmuştur. Bu mumyalar, iyi işlenmiş ince keçi derisi bandlarla yedi kat sa-

rılmışlardı.

2) Bir vitrindeki pişmiş toprak kapların üzerindeki motiflerin aynaları savaşçılarının derileri üzerine demirli bir kil çeşidi ile işlenmiş olduğu dikkati çekmiştir.

Mumya denince akla Mısır gelir. Bu pişmiş toprak kapların benzerleri Peru ve Meksikada da bulunmuştur. Buna ne cevap vermeli? Paul La Cour'un düşündüğü gibi «Eski Orta Amerika ve Akdeniz havzası medeniyetleri Atlantis medeniyeti etkisi altında kalmıştır...» Fakat bu benzetme Atlantis için de geçerli olabilir. Atlantis olmadan Amerika ve Afrika arasındaki bağlantı sağlanamaz zira Atlantik okyanusu buna müsaade etmez.

Bütün bunları açıklamak için «Bir zamanlar var olmuş bir Atlantis medeniyeti» ni kabullenmek gerekmektedir.

Konuyu iyice belirtmek için, teoriler ve araştırmalar arasına karışmış olanaksız düşünceleri temizlemeli, ana hatları ortaya koymalı ve Kanarya adaları civarında yapılacak denizaltı araştırmalarının sonuçlarıyla birlikte yeniden değerlendirmeye geçmelidir.

Şimdilik beklemesini bilelim...

Kendi Kendine

TELKİN VE

İPNOZ

Herkesin her zaman kolaylıkla uygulayabileceği bu teknik sayesinde hayatın zorluklarına daha kolay göğüs gerebilirsiniz. Güçlü, yetenekli, sakin ve cesur olmak için Kendi kendine telkin yapmak kâfidir. Ayrıca bu telkini kendinizi ipnotize ederek yaparsanız tesiri bir misli artar.

P.K. 1157 — İstanbul'dan ÖDEMELİ İsteyiniz.

Fiati 750 Kuruştur.